

Üks küsimus abivallavanem Tarvi Tasasele

Viimastel kuudel on palju kirgi kütnud Pärnjõe põhikooli ümberkorraldamine 6. klassiliseks. Abivallavanem Tarvi Tasane selgitab, kuidas sellise otsuseni jõuti?

Et asjadest täpne ülevaade anda, peame alustama sellest, kuidas aastatel 2019-2020 koostas Cumulus Consulting OÜ koostöös töörühmaga Põhja-Pärnumaa valla haridus-noortevaldkonna arengukava aastani 2040, mille volikogu kinnitas 2020. aasta septembris. Selle arengukava tegevuskava näeb ette Pärnjõe kooli ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise aastatel 2022-2023. Peamise põhjusena kooli ümberkorraldamiseks toodi välja elanikkonna ja sh õpilaste arvu vähenemine.

See valdkondlik arengukava on valla arengukava osa, mida on volikogu kinnitanud ka aastatel 2021 ja 2022. Vastuvõetud arengukava käisid 19. novembril 2020 Pärnjõe kooli lastevanemate koosolekul tutvustamas Tarvi Tasane ja Priit Enok. 2022. a septembri alguses kohtusid vallavalitsuse esindajad Pärnjõe kooli õpetajatega ning jutuks oli ka kooli tulevik.

3. oktoobrist kuni 10. oktoobrini 2022 viidi Pärnjõe kooli lastevanemate seas läbi küsitlus, mis puudutas laste edasiõppimist, koolitransporti, elukoha muutmist jne. Seejärel kohtuti kooli lastevanemate koosolekul, kus toimus ärakuulamine. Kõigil osalejatel oli võimalus anda oma seisukoht ning selgitusi jagasid vallavanem, abivallavanem ja haridusspetsialist.

20. oktoobril kohtuti kooli 4H esindajatega. Osales ka üks õpetaja. Õpilased töid oma peamise kartusena välja Vändra gümnaasiumis toimuva koolikiusamise. Üks õpilane oli seda ise kogenud, teised aga sellest kuulnud. Õpetaja sõnul on enamusel õpetajatest pensionini mõned aastad aega, seega võiks kooli ümberkorraldamise või sulgemisega nii kaua oodata. Kui töökoht kaugel, on probleemiks ka transpordi puudumine.

Novembris esitasid hoolekogu ja haridus- ja noorsootöökomisjon küsimused, mis sisaldasid ka rahvaalgatustes, vallavalitsusele. Vastati detsembri esimesel päeval kirjalikult. 18. novembrist kuni 22. novembrini 2022 viidi läbi teine küsitlus, konkreetselt 6.-8. klassi õpilaste vanemate seas.

6. detsembril kohtusid vallavalitsuse esindajad kooli hoolekoguga ja vastasid täiendavatele küsimustele, mis olid tekkinud

peale kirjaliku vastuse saamist.

10. jaanuaril toimus Vändra gümnaasiumis õpilasarvupäev, kus Pärnjõe kooli 6.-9. klasside õpilased olid gümnaasiumis tundides koos oma klassikaaslastega.

Vallavalitsus ei pidanud õigeks Pärnjõe kooli tegevust lõpetada ning tehti ettepanek Pärnjõe kooli jätkamiseks kuueklassilisena alates 1. septembrist 2023. Volikogu kinnitas selle otsuse 18. jaanuaril.

Veebruarikuu volikokku esitati eelnõu, millega taheti volikogu jaanuarikuine otsus tühistada. Põhjuseks toodi, et rahvaalgatus ei ole menetlusse võetud tähtaegselt ega arvestatud Pärnjõe kooli tegevuse ümberkorraldamise eelnõu menetlemisel, ei arutatud kooli jätkamiseks kogukonna finants- toet võimalust ning puudus hariduskomisjoni ametlik seisukoht.

Rahvaalgatus.ee keskkonnas on avaldatud palvekiri ning vaadeldav märjukirjana, mille sisu ei võimaldanud seda eelnõuna menetleda. Algatuse sisu järgi oli selles esitatud palve jätta otsus vastu võtmata. Seaduse kohaselt on rahvaalgatuse korras õigus teha aga ettepanek õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks. Seega ei olnud tegemist seadusekohase rahvaalgatusega ning sellisel kujul sellel puudub iga sugune võimalus mingisugust otsust vastu võtta, muuta või kehtetuks tunnistada. Kuid see ei tähenda, et vallavalitsusele saadetud palvekiri ei ole tähtaegselt menetletud. See on registreeritud dokumendi- registris ja teemaga seondvalt korraldati mitmel korral ühisarutelusid.

Konkreetselt finantstoe pakku- mist ei ole vallavalitsusele tänase päevani esitanud ükski ettevõtja ega ka lapsevanem. Seega ei ole meil ka alust selle põhjal muid otsuseid teha.

Haridus- ja noorsootöökomi- sjon arutas seda eelnõud 12. jaanuaril 2023. Kuid komisjon ei saanud selle kohta ametlikku seisukohta kujundada, kuna haiguse tõttu puudusid komisjoni juhid. See aga ei tähenda, et volikogu ei saaks otsust vastu võtta, sest ei seaduses ega töökorras pole sellist sätet. Komisjoni otsused või seisukohad võtab volikogu teadmiseks, aga need ei ole volikogu liikmetele hääletamisel kohustuslikud.

Mõistame lastevanemate ja laste pahameelt, sest iga muutus ja ümberkorraldus tekitab ebamugavusi, kuid koostöös püüame leida parimad lahendused, nii koolitranspordi, hariduslike erivajadustega

laste õppe, kui ka muude probleemide lahendamisel. Näiteks õpilasele, kes õpib praegu üks-ühele õppes, on võimalik tagada jätkuv õpe Pärnjõe koolis (on Vändra gümnaasiumi õpilaste nimekirjas) sama õpetajaga. Õpetaja töötasustamine toimub Vändra Gümnaasiumi õpetajate töötasust. Põhikooli kolmanda astme lõpetamine Pärnjõel annab võimaluse lasteaia laiendamiseks. Saame luua mugavamad tingimused suuremate ruumide näol. Lisaks tuua samasse majja ka raamatukogu.

Põhjalik info kooli ümberkorraldamisest on leitav valla kodulehelt hariduse plokist alammenüüst "Valdkondlikud õigusaktid".

Märtsikuu numbris

VOLIKOGU ISTUNGIST, lk 2

KAASAVAST EELARVEST, lk 2

SAAME UUTE TÖÖTAJATEGA TUTTAVAKS, lk 3

VALD TUNNUSTAS, lk 4

AVALIK KIRI VALLA- VALITSUSELE, lk 5

LÜDIGI SAALI UUS HOOAEG, lk 6

KUU PERSOON: REIMA NÕMMIK, lk 7

PÄRNU-JAAGUPI NOORTE TEGEMISTEST, lk 9

VAHEKA SELTSIL ON JUUBEL, lk 10-11

LIHASTREENINGUST JA MAADLUSEST, lk 12

EMAKEELEPÄEV JUURIKARU PÕHIKOO LIS, lk 13

TEGUS TOOTSI, lk 15

PÕHJA-PÄRNUMAA

2023 KEVADHOOAJA PROGRAMMI KUUPÄEVAD:

12.04, 19.04, 10.05, 17.05

KULTUURIPOMM

VÄNDRA KUNSTIGALERII

Kokkuvõte märtsikuu volikogu istungist

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu II koosseisu kahekümne esimene istung toimus 15.03.2023. a Vändra Halduskeskuse volikogu saalis.

- Valla eelarve seirearuande informatsioon seisuga 31.12.2022. a. ning saadud info võeti teadmiseks.
- Nõustuti **Tori Vallavolikogu ettepanekuga** **Tori ja Põhja-Pärnumaa valla vahelise halduspiiri** korrigeerimisega:
 - Kangru külas asuv **Aru kinnistu** paikneb edaspidiselt **Tori vallas Parisselja külas** vastavalt piiride korrigeerimise skeemile;
 - Tarva külas asuv **Illu kinnistu** paikneb edaspidiselt **Tori vallas Elbu külas** vastavalt piiride korrigeerimise skeemile.
- Tehti ettepanek **Tori Vallavolikogule** **Põhja-Pärnumaa ja Tori valla vahelise halduspiiri** korrigeerimiseks:
 - Elbi külas asuv **Õunametsa kinnistu** paikneks edaspidi **Põhja-Pärnumaa vallas Viluvere külas** vastavalt piiride korrigeerimise skeemile;
 - Elbi külas asuv **Tori gaasitorustiku lõik 1** paikneks edaspidi **Põhja-Pärnumaa vallas Viluvere külas** vastavalt piiride korrigeerimise skeemile.
- Nõustuti **Anelema külas** **lirise ja Põlde kinnistute detailplaneeringu koostamise** ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise (KSH) **algatamisega**.
lirise kinnistule on lähemal kui 100 m Mardi-Jaani, Jaagu-Andrese, Matsu-Jüri, Matsu ja Põlde kinnistud. 130 m kaugusel on Uue-Tooma ja 180 m kaugusel Annuse kinnistud.

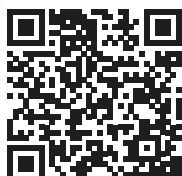
KSH algatamine on vajalik järgnevatel põhjustel:

- kavandatud tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju;
- hinnata tuleks mõju põhja- ja pinnavee tasemele ja kvaliteedile ning lähimate majapidamiste veevarustusele. Tegemist on nõrgalt kaitstud põhjavee alaga;
- kavandatud tegevus võib kahjustada inimese tervist, heaolu ja vara – müra, tolm; ja maavõnked dolokivi kaevandamisel;
- hinnata kavandatud tegevuse (tiigi rajamiseks maavara kaevandamine) koostõu Anelema dolokivikarjääri tegevusega keskkonnale ja inimestele

lirise kinnistule puudub juurdepääs ning juurdepääsuprobleemide lahendamiseks tuleb detailplaneeringu alasse kaasata ka Põlde kinnistu.

- Algatati detailplaneering **Pärnu- Jaagupis Uus tn 53 ja Uus tänav L5** kinnistutele.
Detailplaneeringuga soovitakse muuta kinnistu sihtotstarvet korterelamumaks ning anda ehitusõigused kolme vallale kuuluva üürimaja püstitamiseks koos tehnovõrkude planeerimisega. Planeeringuala suurus on ca 7500m². Jätta vastavalt keskkonnamõtjude strateegilise hindamise eelhindangule algatamata detailplaneeringu keskkonnamõtjude strateegiline hindamine
- Anti arvamus **Rinnaku II kruusakarjääri keskkonnala** taotluse kohta.
Keskkonnala taotlejal tuleb esitada Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele kirjalikud nõusolekud kaevandamise osas Rinnaku II kruusakarjääri piiriäärsetemajapidamisega.
- Arvamuse andmine **Rinnaku III liivakarjääri keskkonnala** taotluse kohta.
- Arvamuse andmine **Pitsalu III uuringuruumi geoloogilise uuringu** taotluse kohta.

Volikogu istung on järelvaadatav:
<https://youtu.be/B2axqZ7qFck>

Ülle Vapper, volikogu esimees
ylle.vapper@pparnumaa.ee

TEADE

REET OLEV vallaarhitekt

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus teavitab vastavalt PlanS §135 lg 1 ja 7 alusel, et **22.03.2023 kuni 05.04.2023 on avalikul väljapanekul Piimajõe ja Jüri kinnistute detailplaneering.**

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada eelnimetatud dokumentide kohta oma arvamust (PlanS § 135 lg 2).

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse 16.08.2021 korraldusega nr 228 algatati Piimajõe ja Jüri kinnistute detailplaneeringu koostamine ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise mitteamalgatamine ja 31.01.2023 korraldusega nr 32 võeti vastu.

Detailplaneering koostatakse kehtiva üldplaneeringu ja koostatava Põhja-Pärnumaa üldplaneeringu kohasena.

Planeeringualal kehtib Piimajõe detailplaneering. Vastavalt planeerimisestuse § 140 lg-le 8 muutub uue detailplaneeringu kehtestamisega sama planeeringuala kohta varem kehtestatud detailplaneeringu osa kehtetuks.

Krunt nr 6 on kavandatud planeeringuala läbivale teele.

Krundile nr 7 on määratud ehitusõigus perspektiivseks lautade pikendamiseks, vajadusel vanema lauda ümberehitamiseks ja/või täiendavate hoonete ehitamiseks (sealjuures ei kavandata farmis peetavate loomade arvu suurendamist).

Krunt nr 8 on kavandatud krundil nr 7 asuva farmikompleksi toimimist toetavatele ehitistele.

Planeeritud hoonestusalast väljaspool on kuni 20 m² ja kuni 5 m kõrguste ehitusloakohustusega hoonete ehitamine lubatud. Planeeringuga on lubatud hoonetel kasutada päikeseenergia tootmise ja kasutamise võimalusi. Juhul kui kõrvuti asetsevad tootmismaa otstarbelisi krunte ei soovita eraldiseisvana moodustada, on lubatud kõrvuti asetsevad krundid liita. Planeeringualal on määratud haljastuse % ja kohustuslik säilitatav kõrghaljastus.

Planeeringu korraldaja ja kehtestaja on Põhja-Pärnumaa vallavalitsus.

Avalik väljapanek toimub ja **planeeringu dokumentidega on võimalik tutvuda alates 08.03.2023 Põhja-Pärnumaa valla veebilehel**, alamenüüs "ehitus ja planeerimine" ning valides sealt teemaploki "detailplaneeringud". Prinditud dokumentidega on võimalik tutvuda **Pärnu-Jaagupi halduskeskuses Kooli tn 2.**

Kirjalikke arvamusi saab esitada avaliku väljapaneku jooksul aadressil Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus, Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev 87701 ja Pärnu-Jaagupi halduskeskus Kooli tn 2, Pärnu-Jaagupi alev või e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee

Detailplaneeringu avalikule väljapanekule järgnev **avalik arutelu toimub** ettepanekute olemasolul **6. aprillil kell 17 Pärnu-Jaagupi halduskeskuses.**

LAULUD
NÜÜD TULEVAD...

Lüdigisaali avamise kontsertide sari

LÜDIGI SAAL

EESTI

ARMASTUSLAULUDE

KONTSERT

14. aprillil kell 19.00

Olav Ehala

Nele-Liis Vaiksoo

Piletid:
30 € eelmüügil
15 € eesostupilet (aplane, pensioner)
25 € kohapeal

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas, Piletivõrgus ja kohapeal (Kooli 13, Vändra). Kontsertide e-ticketid kuni 10.00.

KAASAVA EELARVE KONKURSS

Käimas on konkurss Põhja-Pärnumaa valla kaasava eelarve kaudu rahastatavate objektide väljaselgitamiseks.

Põhja-Pärnumaa valla 2023. aasta eelarves on kaasava eelarve mahuks kavandatud 20 000 eurot. Selle kaudu rahastatav objekt peab olema seotud Põhja-Pärnumaa vallaga, pakkuma avalikku hüve ja olema avalikult kasutatav, teostatav samal eelarveaastal ning objektist ei tohi tekkida eba-moistlikke kulusid valla järgnevat aastate eelarvetele.

Idee saab esitada asustusüksusele (alev, küla), mis ei ole eelmisest kahest voorust rahastust saanud (v.a vallaülene projekt).

Ettepaneku võib esitada igaüks.

Ettepanekute esitamise **tähtaeg on 30. aprill 2023.**

Ettepanekus märgitakse:

- ettepaneku esitaja ees- ja perekonnanime, kontaktandmed;
- objekti kirjeldus;
- soovitavalt objekti kavand koos kolme hinnapakumise, mis annab selge abistava info ettepaneku elluviimise võimalikkuse hindamisel;
- muu oluline info, mida ettepaneku esitaja peab oluliseks ettepaneku hindajatele objekti kohta teada anda.

Ettepanek palume esitada digitaalselt allkirjastatuna e-kirjaga vald@pparnumaa.ee või saata postiga aadressile

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus
Pärnu-Paide mnt 2 Vändra alev
Põhja-Pärnumaa vald Pärnumaa 87701

Esitatud ettepanekuid hindab vallavalitsuse moodustatud komisjon. Komisjon jätab kõrvalle ettepanekud, mis ei vasta nõuetele, ei ole esitatud tähtaegselt, ei sisalda eelnimetatud andmeid või ei ole muudel objektiivsetel põhjustel elluviidavad. Komisjonil on õigus sarnaseid ettepanekuid liita ja ettepanekuid täiendada ning teha ettepaneku võimaliku elluviimise tagamiseks koostööd selle esitajaga. Kõik ettepanekud koos komisjoni seisukohaga avalikustatakse Põhja-Pärnumaa valla veebilehel ja viiakse läbi hääletus.

Enne hääletust tutvustatakse ettepanekuid avalikult kõigile huvilistele, esitlusest tehakse taasesitamist võimaldav salvestis.

Ellu viiakse üks või mitu ettepanekut, mis said hääletusel enim hääli.

SAAME TUTTAVAKS

Põhja-Pärnumaa vallas on hiljuti tööd alustanud kaks uut spetsialisti: alates 17. veebruarist eestkostespetsialist Maris Heldja-Pärn ja alates 6. märtsist arendusspetsialist Birjo Piiraja.

Minu nimi on Maris. Olen sündinud ja üles kasvanud Vändras ning lõpetanud Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis sotsiaaltöökorralduse eriala. Varasemalt olen töötanud erivajadustega inimestega, olles tegevusjuhendaja Vändra alevi sotsiaalajas. Peale seda asendasin Tootsi halduskeskuses lapsehool-

duspuhkusel olnud sotsiaaltööstspetsialisti ning siis leidsin naabervallas väikekooli, kus sain ennast proovile panna sotsiaalpedagoogina. See oli minu jaoks väga huvitav ja tänuväärne teekond. Selle töö kõrvalt sidusin end taas ka Põhja-Pärnumaa vallaga ning eelmisest aastast olen olnud väikese koormusega juhtumikorraldaja ja tegelenud projekti „Isikukeskse erihooletande teenusmudeli rakendamine kohalikes omavalitsustes“ korraldamisega. Seega olen oma tööstaaži jooksul pidevalt olnud seotud oma koduvalla sotsiaalvaldkonnaga. Sel aastal avanes

võimalus kandideerida oma koduvalla eestkostespetsialisti kohale, kus alustasin tööd veebruaris.

Minu põhiülesandeks on korraldada eestkostetööd piiratud teovõimega täisealiste isikutele kogu Põhja-Pärnumaa vallas ja jätkata ka eelnimetatud projekti tegevuste läbiviimist ning koordineerimist.

juures, peopesal, lihtne, kättesaadav ja helge. Vähemalt minu vaatenurgast. Aastajagu tagasi ütles aga poeg Armen tähelepanuväärsed sõnad: „Emme, ma tahan olla maal, sest maal on minu hing vaba. HING VABA! Hingevabadus, hingeroom ja hinge rahulolu on miski, mida ei saa ega tohi panna puuri, jätta tähelepanuta või takistada. Igal hingel, olgu ta noor või eakas on õigus tundmisele ja teadmisele, kus on tema kindlus, tema koht kus on hea, tasane ja tasakaalus olla. Kus on vaba olla. Võib-olla on hea Tartus, Tallinnas, Pärnus, aga kui on hea olla just nimelt Põhja-Pärnumaal, siis see võimalus peab olema ja jääma. Olema väärikas ja samaväärne teiste piirkondade elukeskkonnaga.“

Minu töö Põhja-Pärnumaa valla arendusspetsialistina on toimetada selle nimel, et iga homsega oleks meil mitme ruutversta jagu parem kui eile. Arendustegevus loob ja tõstab esile paljud erinevad võimalused. Kunst on aru saada ning lõuendile maalida, millised paljudest võimalikest valikutest on Põhja-Pärnumaa elanike jaoks kõige enam vääriskust ja hingevabadust loovamad ja neid seejärel õiges suunas nügida. Selle nimel, et igaühel, kelle hing ja süda hoiab Põhja-Pärnumaa poole oleks põhjus või vabadus siin aegade lõpuni helguses olla.

Põhja-Pärnumaa vald on pidevas töös. Meil on käsil väga olulised ja suuremahulised ettevõtmised: Tootsi

tuulepark, uute üürimajade arendused, hea avaliku ruumi projekt, Kultuuripomm, kunstigalerii loomine – töö käib mitmel rindel ning muutuseid loovad ka pisikesed mõtted ja ideed. Iga areng algab märkamisest. Kas teadsid, et „Paganama räpane“ tähelepaneku alusel otsustati 2007. a, 29. augustil kell 21:42 Eesti ära koristada. Otsustati viia läbi üleriigiline kampania Eesti puhtaks, mille käigus koristatakse ära erinevates Eestimaa avalikesse kohtades vedeleval prügi. Koristusaktiooni käigus koristati ligikaudu 50 000 vabatahtlikku kogu Eesti territooriumilt ära ligi 10 000 tonni prügi. Kes oleks osanud arvata, et sellest „Paganama räpane“ fraasist sünnib „Teeme ära“ aktsioon, mis Eesti eeskujul on levinud üle maailma. Analoogsed ühiskondlikud koristusaktioonid on aset leidnud enam kui sajas maailma riigis ning aktsioonides on osalenud ligi 20 miljonit inimest. Sestap rõhutan erinevad nii pisemad kui ka suuremad „teeme ärasid“. See on erinevates valdkondades võimalik ka Põhja-Pärnumaa vallas. Sestap kutsun üles kõiki Põhja-Pärnumaa elanikke ärkusele, olema tähelepanelik ja julgelt oma mõtteväljatuse jagama, sest tähelepanekud on tasuta ja igast õhkuvisatud killust võib sündida midagi, mis muudab Põhja-Pärnumaa elu värviküllasemaks, teenused kvaliteetsemaks ning sündmused silmapaistvamaks.

Mina olen Birjo, arendusspetsialist Põhja-Pärnumaa vallas. Olen kahe tarmuka lapse ema. 7-aastaselt Hälil ja 11-aastaselt Armenil on olnud alati kaks kodu. Üks kodu minu sünnilinnas Pärnus ja teine isa poolt Põhja-Pärnumaa vallas. Suurema osa oma elust on lapsed saanud veeta maakodus. Neil on olnud võimalus maalilise Kaisma suurjärve kaldal päikesest paitatud tedretähtidel ninal ja mulla-kruusa-vere kriimumaalitud põlvedega peitust mängida. Olnud ninapidi juures, kui kullest areneb konn, kelle toonekurg seejärel lihtsalt nahka pistab ... Õppinud, et kápalised pole mõmmid, vaid orhideelised ning saanud kaasa lüüa isa ja taadu juhendamisel metsahoolele, et pisikesel taimel oleks kergem sirguda ja päikest püüda. Lapsed teavad, mida tähendab kevadel poris mütata ja suvel tolmuträpsulistena und püüdma minna. Viimasel kolmel aastal on aga tähelepanu palunud kodulinna Pärnu. Linn on pakkunud vääriskust ja turvatunnet, hoitust, peavarju, tööd, haridust, meelelahutust. Kõik on käe-jala

VÄNDRA KUNSTIGALERII

29. märtsil toimus pidulik Vändra Kunstigalerii avamine. Tarmo Lehiste kunstikollektsiooni näitus „Ilu on vaataja silmades“ on vastavat Vändra kunstigaleriis nähtav kuni 25. maini. Kuntsigalerii asub Pilve tn 2 Vändra alev ja on avatud järgmiselt:

T-R kell 15.00-18.00
L kell 12.00-15.00
P-E SULETUD

Tähelepanu!

Vallasisene transport Pärnu-Jaagupist Vändrasse

Alates 2023. a märtsist on valla elanike soovil võimalik kasutada transporti sõiduks Pärnu-Jaagupist Vändrasse ja tagasi. **Transporti saab kasutada kord kuus iga kuu teisel neljapäeval eelnevalt broneeritud sõitude alusel.**

Aprillikuu sõit toimub **13. aprillil**.

Transporti teostatakse 8+1 kohalise väikebussiga.

Bussiring toimub marsruudil:

Tootsi – Pärnu-Jaagupi – Kergu – Vändra.

Buss stardib Tootsist kell 12.15,

Pärnu-Jaagupist kell 12.45,

Kergust kell 13.10 ning

Vändrasse jõuab buss orienteeruvalt kell 13.35.

Vändrast hakkab buss tagasi sõitma kell 16.00.

Kuna kohtade arv bussis on piiratud, toimub transporti kasutamine eelregistreerimisega. Sõidule tuleb **registreerida hiljemalt 11. aprilliks 2023**. Registreerida saab helistades tel 5919 5833 või kirjutades julia.erm@pparnumaa.ee

Ära põleta jäätmeid lõkkes

KERSTI TAMMIKSAAR
keskkonnaspetsialist

Kevade saabudes hakkavad paljud majaoanikud korduaeda ja eluruume korastama. Koristustööde käigus tekib aiaprügi ja jäätmeid, mida soovitakse lõkkes põletada. Selline tegevus saastab loodust, rikub naabrite tuju ning on üheselt keelatud.

Tunde ja päevi tossavad lehehunnikud aianurgas võiks jääda möödanikku ning puhas õhk ja teiste elanike heaoluga arvestamine saada normiks.

Põhja-Pärnumaa valla heakorraeeskirja kohaselt on keelatud põletada jäätmeid, kulu, rohket suitsu

tekkitavat oksa- ja leherisu, põhku jms, sealjuures lõkkes tegemisele ja grillimiskohale esitatavate nõuete määruses ning selle alusel antud õigusaktides sätestatud tuleohutussõudeid rikkudes.

Mida siis teha aia- ja haljastujäätmetega ning suuremate puuokste või maha võetud puudega?

Aia- ja haljastujäätmed, kui neid oma kinnistul ei kompostita, saab alevites üle anda korraldatud jäätmeveo raames oma kinnistult tasuta. Selleks tuleb aiapäätmed koguda prügikottidesse ja teavitada AS Eesti Keskkonnateenuseid e-posti viljandi@keskkonnateenused.ee või tel 435 5025 ja anda neile teada, et soovite üle anda aia- ja haljastus-

jäätmed. Selliste jäätmete vedu osutatakse vastavalt jäätmevaldajate tellimusele ajavahemikus **1. aprill kuni 30. november** kogumisringidena. Aia- ja haljastujäätmed on aedade hooldamisel tekkinud biolagunevad jäätmed, nagu ärälõigatud taimed, oksad, peened oksad, kulu jms. Sellist laadi jäätmeid võtavad vastu ka jäätmejaamad nii Vändras kui ka Pärnu-Jaagupis.

Suured oksad ja puud, kui neid ei kasutata kütteks küttekolde, saab vajadusel Vändra alevi viia Raja KT OÜ platsile, eelnevalt võtta ühendust tel 502 7849 (Eero Kohv) ning Pärnu-Jaagupi alevi reoveepuhasti sisesõidutee äärde paremale poole platsile, väljaspoole reoveepuhasti platsi aeda.

Uued kontaktid

Eestkostespetsialist
Maris Heldja-Pärn
töökoht ja kontaktid:
Vändra
(Pärnu-Paide mnt 2)
tel 507 7231
maris.heldjaparn@pparnumaa.ee

Arendusspetsialist,
Birjo Piiraja
töökoht ja kontaktid:
Vändra
(Pärnu-Paide mnt 2)
tel 5194 5300
birjo.piiraja@pparnumaa.ee

Põhja-Pärnumaa vald jagas tänuõhtul tunnustusi

ROHKEM
PILTE VEEBIS

EVA SOOSAAR
avalike suhete spetsialist

28. veebruaril toimus Kaisma rahvamajas Põhja-Pärnumaa valla 2022. aasta noorte-, kultuuri-, kogukonna- ja spordivaldkonna tunnustamisõhtu.

Aasta kultuuritegija tiitli pälvis **Lea Toom**. Tema kohta on esitajad öelnud nii: "Lea töötab Võidula mõisas alates 2005. a, tema õlul on olnud. Võidula mõisa hoidmise, säilitamise ja edendamise raske koorem. Lea on aktiivne kogukonna liige. Ta on läbi viinud erinevaid sündmuseid ja hoidnud seda pisikest Võidula küla pidevalt pildil. Üle-eestiliselt on tuntud külasmäng Unustatud mõisad. Lea omandas hiljuti giidi diplomi ja tänu sellele oskab ta imeliselt tutvustada Võidula mõisa ajalugu ja läbi viia giidituure. Lea on kolleegide seas väga hinnatud, alati toetab hea sõnaga. Tal on nutikad ideed ja ta on väga positiivne. Lea Toom väärrib tunnustust kuna ta on tõeline kogukonnaedendaja ja hing.

Aasta spordi hing on **Helari Kitsnik**. Teda on iseloomustatud nii: "Helari on olnud tänaseks korvpalliklubi juhataja, treener, mänedžer ja raamatupidaja juba seitse aastat. Tehes tööd suure hoole ja armastusega on ta suutnud saavutada tulemusi, mida on raske teha tänasel korvpallimaastikul. Kui jätta mainimata eelnevate aastate saavutused ja korvpalli taaselustamise, siis eelmisel aastal

Pildil vallavanem Aivar Mäe, volikogu esimees Ülle Vapper ja Põhja-Pärnumaa 2022. a spordi hing Helari Kitsnik

kandis vilja Helari gruppides tehtud kõva töö. Helari tahe arendada mängijaid on uskumatu, ta toob nad välja mugavustsoonist ja paneb mängima nii, et ka väikesest Vänd-

rust on võimalik tõusta kaugemale, kui seda on maakondlikud võistlused. Täna töötab Helari Vändra Gümnaasiumis kehalise kasvatuses õpetajana ja teeb jätkuvalt ka treeneritööd. Ta teeb oma tööd südamega ja loodame, et tänu Helarile paraneb ka noorte üldine sportlik areng ja vorm.

Aasta sportlane on **Andreas Välja**. Andreas on väga sihikindel ning töökas noorsportlane, kes teeb treeninguid nii hommikuti kui ka õhtuti. Ta on osalenud Eesti koondisega nii sise-, kui ka välislaagrites ning toonud Vändrasse väga palju medaleid. Andrease suuremad tulemused 2022. a olid:

- Valga lahtised meistrivõistlused 1. koht
- Balti Cup 1. koht
- Prantsusmaa Rosny-Sous Bois 1. koht
- Eesti Meister U15 vanuseklassis
- Euroopa suurimal maadlusvõistlusel Tallinna Open 3. koht
- Vändra Lahtine Matt U15 vanuseklassi 1. koht ja parima maadleja tiitel, täiskasvanute 3. koht
- Eesti Meistrivõistlused U17 vanuseklassi Kreeka-rooma maadluses 3. koht ja vabamaadluse 3. koht
- Eesti Meister U17 rannamaadluses
- Soome, Kalle Mäkisen võistlus 1. koht
- Vilnus Open U17 vanuseklassi 3. koht
- Soome Turun Voimanmiehet võistluse 1. koht
- Euroopa Meistrivõistlused 11. koht (Eesti koondises U15 parim kolmas tulemus)

• Põhja-Pärnumaa valla noorsportlase tunnustus.

Lisaks tänati valla tänukirja ja meenega:

• **Maia Mätas** – Pekingi 2022. a paraolümpiamängudel ratastoolikurlingu segavõistkonnas Eesti esindamise eest.

• **Tambet Sits** – silmapaistva jõuluvalgustusega kodu kaunistamise eest.

• **Imbi Tõnisson** – Pärnumaa Aastate Tegutseja tunnustuse pälvimise eest.

• **Alliki Luuasep** – tänuõhtu „Noortele Tänu“ korraldamise ja noortemaleva rühma juhtimise eest.

• **Gerda Mölder, Triin Karotam, Marek Matt ja Kärt Klaas** – noortemaleva rühma juhtimise eest.

• **Helary Mägisalu** – Pärnumaa aasta meessportlase tunnustuse pälvimise eest.

• **Andreas Välja** – Pärnumaa aasta noorsportlase tunnustuse pälvimise eest.

• **Mario Mägisalu** – tulemusliku töö eest maadlustreenerina.

• **Katrin Ilbi** – tubli töö eest 2022. a Vändra raamatukogu arendamisel.

• **Sirje Sõnajalg** – tubli töö eest 2022. aastal Kaisma ja Pärnjõe raamatukogude arendamisel.

• **Käthriin Aasa** – Pärnu-Jaagupi rahvamaja toetamise eest.

• **Tiina Saar** – III Eesti Naiste Tantsupeol ja Meeste Tantsupeol 4 Vända osalenud kollektiivide juhendamise eest.

• **Rita Mändla** – III Eesti Naiste Tantsupeol osalenud naisrühma „Jakobi Piigade“ juhendamise eest.

• **Aiki Metsalu** – III Eesti Naiste Tantsupeol osalenud rahvatantsurühma „Röömsameelsed“ juhendamise eest.

Ülemisel pildil Aivar Mäe, Ülle Vapper ja Põhja-Pärnumaa 2022. aasta sportlane Andreas Välja
Alumisel pildil: vallavanema Aivar Mäe tänuõhtu avakõne Kaismal
Kõikide piltide autor: Teele Mustallikas

Pildil Põhja-Pärnumaa valla 2022. a kultuuritegija Lea Toom

Vändra muusikakooli taastatud Estonia klaver on tagasi

EVA SOOSAAR
avalike suhete spetsialist

Eelmise aasta lõpus toimus meeleolukas kokkusaamine Vändra Gümnaasiumi aulas, kus Eesti üks suurimaid toidutootjaid Agrone OÜ kinkis Vändra muusikakoolile 10 000 eurot Estonia kontsertklaveri renoveerimiseks.

Agrone poolt toetatud projekt sai alguse 6. detsembril ja täpselt kolm kuud hiljem jõudis Vändra muusikakoolile tagasi praktiliselt uus pill. Agrone juhatuse esimees Raul Jeets mainis: „Oleme viimased kolm aastat toetanud kohalikke ettevõtmisi, mis looks uusi väärtuseid ja elavdaks ümberkaudset elu. Loodame, et suurpärastel kõlav klaver meelitab esinema muusikuid nii kodumaalt kui piiri tagant.“

6. märtsil toimus pidulik kontsert ja värskest renoveeritud klaveril kõlasid esimesed helid. Päril esimese pala esitas uuenduskuuri läbinud klaveril muusikakooli õpilane Mia Saar. Enne avakordide kõlamist kinkis Margus Muld Agrone poolt muusikakoolile ka veel uue klaveritooli.

„Estonia klaverid on Euroopa traditsioonide kohaselt käsitsi valmistatud instrumentide tiptase. Mul on hea meel, et noored saavad õppida väga hea pilli peal ja seda juba maast madalast. Õige pilli tunnetus on väga oluline edasistes õpingutes ja meil on võimalus pakkuda meie noortele parimat,“ märkis vallavanem Aivar Mäe.

Esimene kontsert toimus päikesekiirte saatel ja Johan Randvere täitis Lüdigi saali imeliste kõladega. Juba 15. septembril on Lüdigi

saalis võimalik osa saada Johan Randvere klaverikontserdist just selle sama pilli peal.

Vallavanem Aivar Mäe: „Detsembris alustatud koostööprojekt ettevõtjatega on kandnud vilja ja lisaks Vändra muusikakooli klaverile on tänaseks töösse läinud ka Pärnu-Jaagupi muusikakoolile kuuluv Estonia kontsertklaver. Ümberkaudsed ettevõtjad ja kohalikud inimesed on jõud ühendanud ning 17. mail saame vastu võtta taas ühe taastatud klaveri.“

Pildil Johan Randvere avakontsert värskest renoveeritud Vändra ESTONIA tiivklaveril. Pildi autor: Urmas Luik (Pärnu Postimees)

Avalik kiri Põhja-Pärnumaa vallavalitsusele

MATI ROSENSTEIN
Pärnu-Jaagupi Muinsuskaitse Seltsi esimees
ALDO KALS
Pärnu-Jaagupi üliõpilasseltsi esindaja

Meie, allakirjutanud, esindades Pärnu-Jaagupi Muinsuskaitse Seltsi ja Pärnu-Jaagupi üliõpilasseltsi „Jakobiat“, pöördume teie poole Eesti avalikus ja poliitilises elus laia vastukaja leidva nn punamonumentide teemal. Esitasime oma arvamuse ses küsimuses Pärnu-Jaagupis mullu 24. septembril, tähistades kohalikus surnuaias Vabadussamba esmaavamise sajandilist aastapäeva. Kordame seda.

Meie seisukoht on ühene, Punaarmee sõduritele pühendatud mälestussammas ei sobi meie kalmistule, riivates meie alevi ja osavalla inimeste õiglustunnet ja rüvetades poolesajandilise okupatsiooni ajal sadade küüditatud, piinatud, tapetud ja vangistatud inimeste mälestust.

Sel samal kalmistul asuvat kabelit kasutasid punaarmee lased vangimajana, mille juures mõrvati jaagup-

lasi. Sellesse surnuaeda on maetud 1941. aastal ja pärast 1944. aastat punaarmee laste poolt surmatud jaaguplasi, sama kalmistu ees peatus 1949. aasta märtsis küüditajate autovoore laste, naiste, haigete ja vanuritega teekonnal Risti raudteestaama ning Siberisse. Lehtmetsa küla elanikud küüditati Siberisse ja nende küla sohvoseeriti. Alevis Männi teel on punaarmee laste poolt hukatud tundmatu eesti sõduripoisi haud. Samasugustest haudadest kaevati alevi läheduses Mõisaküla teeristis välja punaarmee laste poolt teiste hukatud eesti sõdurite säilmeid. 1941. aastal põletasid punaarmee lased maha meie alevi Uduvere elamurajooni koos õigeusu kiriku, kodumajanduskooli ja Enge Põllumeeste Seltsi maja ja Georg Hanseni tööstushoonetega. Samade kuritegude rivvi kuuluvad Halinga vallamaja ja Helenurme ning Sõõrike küla talude ja koorejaama maha põletamine. Me ei andesta ega unusta punaarmee laste kuritegusid, mida nad sooritasid meie kihelkonna teisteski paikades nagu Kergus ja Ares (neist viimane asub Tori vallas, aga Are pargis kunagi kõrgunud

punamonument, kui see veel alles, ootab samuti oma eemaldamist). 1949. aastal hukkusid alevi lähedal Ertma punkrilahingus Eesti metsavendlust juhtinud Relvastatud Võitluse Liidu staabi liikmed ja sinna varjunud naine lapsega.

Me mälestame pühalikult lähiajaloo pardiajajatest ja peninukkidest punaarmee laste poolt Pööravere Suursoos elajalikult mõrvatud jaaguplast, endist Põltsamaa linnapead. See punaarmee laste aegumatute inimsusevastaste kuritegude jada on lõputu, kusjuures osasid neist takistab kirjeldamast sündsustunne ja paber ei kannataks neid ka välja. Kirjeldatud roimadest jäänud haavad on ravimatud. Selle taustal on kohatu rääkida leppimisest seda kõike põlistava ja igavest tuld jäljendava punamonumendi olemasoluga meie avalikkus ruumis.

Me ei vastanda end surnute mälestuse ja hauarahu, vaid nende jälestavaid kuritegusid põlistava ja ülistava sümboliga, kusjuures punamonumendi teemal ei saa mööda minna kohaliku kogukonna arvamusest – mida kiiremini see sammas eemaldatakse, seda parem.

TULE SAVITAMA!

Kas oled mõlgutanud mõtteid isikupärasest ehtetoosist või talvisest kargest hommikust juues teed enda valmistatud kruusist?

Sul on olemas tahe ja põnevad ideed, meil on võimalused ja osav juhendaja.

TÄISKASVANUTELE KERAAMIKARING “SAVISELLID”

2x KUUS PÜHAPÄEVAL KELL 15.00-18.00

Tööõpetuse maja II korrusel
Juhendab: Maris Roost
Eelregistreerimine ja info telefonil 58 194 074

LUGEJAKIRI

Laulud nüüd lähevad ...

HENN LAHESAARE
Pärnu-Jaagupi

Neid ridu populaarsest laulust teavad paljud. Kuid kahjuks peab nentima, et laulud

laulude moodi enam ei taha mitte minna. Põhjus selles, et suurem osa esinemisi toimub võõrkeeles!? On, mille üle mõelda, sest eestlane olen ja eestlaseks jään.

Pärnu-Jaagupi kalmistul asuv punaarmee monument. Pildi autor: Aldo Kals

Lüdigisaali kontserdid

EVA SOOSAAR
avalike suhete spetsialist

25. veebruaril toimus Lüdigisaalis Eesti Vabariigile pühendatud kontsert ja 8. märtsil täitsid saali rõõmsate helidega Kaunimate Aastate Vennaskonna lood.

Külalisi tervitas vallavanem Aivar Mäe ja õhtu algas pidulikult Põhja-Pärnumaa Valla Uhkuse välja kuulutamisega. Tänavune laureaat on M. Lüdigi nimelise Vändra

Muusika- ja Kunstikooli õpetaja Kalev Saar.

Enne kontserdi algust toimus vestlusring Ain Angeriga. Laulja rääkis enda muusikukarjäärist ja kuidas ta üldse muusikani jõudis. Kõigil saalis viibijatel oli võimalus küsida küsimusi.

Õhtu jätkus kontserdiga, kus esinesid lisaks Ain Angerile pianist Siim Selis ja tšellist Aare Tammesalu. Vabariigi aastapäeva kontserti toetas Valley OÜ, kelle poolt paigaldati Lüdigisaali esimeseks

kontserdi hooajaks kaunis käsitööna valminud seinavaip. Vaip jääb külastajate rõõmuks Lüdigisaali kuni 14. aprillini.

8. märtsil algas õhtu taas vallavanema tervitusega ja lisaks naistele pühendatud luuleridadega. Enne kontserdi algust toimus väike vestlus muusikutega. Naistepäeva kontserdi toimumist toetas Agrone OÜ.

Lüdigisaali ja kava kohta leiab rohkem infot Vändra kultuurimaja kodulehelt.

**ROHKEM
PILTE VEEBIS**

Aivar Mäe ja Ain Anger vabariigi aastapäeva kontserdil Lüdigisaalis. Piltide autor: REKfoto OÜ

LÜDIGI SAALI

Sügishooaeg 2023

15.09 Hooaja avakontsert klaveriõhtu
Johan Randvere
Kavas Chopin, Liszt

01.10 Rahvusvaheline muusikapäeva ooperi ja balletti gala
Rahvusoper Estonia solistid: **Raiko Raalik** (bariton), **Heldur Harry Põlde** (tenor), **Karis Trass** (metsosopran), **Elena Brazhnyk** (sopran)
Eesti Rahvusballeti solistid: **Ketlin Oja**, **Marcus Nilson**

10.11 Rita Ray & Johannes Laas duo kontsert

08.12 Jõulukontsert
Rahvusoper Estonia poistekoor, dirigent **Hirvo Surva**

Piletid:
20 € eelmüügis
15 € sooduspilet (õpilane, pensionär)
25 € kohapeal
65 € kontsertide pass (4 kontserti)
150 € toetajapass (4 kontserti)

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas, Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).
Kontsertide algusaeg kell 19.00.

„Üks kask meil kasvas õues“ – „Der Lindenbaum“

ANNE VAHER
kontserdikülastaja

Minus ei ole terakestki muusikaalsust, aga kodutoimetuste kõrvale mängib raadio ja küll ma olen salamisi unistanud, et saaks mõnda esinejat päris otse laval näha, kuid selleks on vaja lennukija kontserdipiletit ... Ära unista – unistus võib täide minna!

Astun mööda pimedat jäist tänavat koolimaja poole, uhked autod sunnivad lumehange astuma, aga tänavanurgal põlevad suured küünlad, liiklust reguleeriv 10. klassi poiss Raido tervitab pidulik-rõõmsalt ja Lüdigisaal on

viimase kohani välja müüdid.

Ain Anger, ei, see ei ole 4000 istekohaga Metropolitan Opera vaid meie oma Lüdigisaal 300 sinise tooliga ja Saaremaa mees, maailmalavade bassilaulja Ain Anger. Kuid kohe ei algagi kontsert, kuigi ka pianist Siim Sellis ja tšellist Aare Tammesalu on Vändras kohal.

Oli kuulda, et kõigepealt on kavas vestlusring – seda ma kardan: kas nii sobib; järsku keegi küsib midagi kohatut; tavaliselt ei uurita ju kontserdisaalis esinejatel, millal nad viimati kalal käisid ... Meie kontserdi solist püüdis alles hiljuti nii suure kala, et käte

siruulatusest jääb veidi puudu – kalamehejutt ... „Meitel Kihelkonnal...“ kontserdil on kavas laulud viies keeles, Saaremaa laulev keel jääb sel korral ainult vestlusringi. Nagu ajaks juttu ammuse tuttavaga, kes meenutab, kuidas ema talle lapsepõlves laulis „Üks kask meil kasvas õues“, millest nüüd on pärnapuu saanud: Franz Schubert „Der Lindenbaum“.

Milline kontsert! Kui sügav hää! on lauljale antud ja kui emotsionaalne esitus! Nii hingesatult traagiline vürst Germini aaria P. Tšaikovski ooperist „Jevgeni Onegin“. Ma ei tea sõnagi itaalia keelt, aga ka ilma sõnu mõistmata

on aru saada, et Ernesto de Curtis „Non ti scordar di me“ tähendab „Ära unusta mind“. Veljo Tormise ja Tõnu Kõrvitsa „Viimane laev“ on ju üldtuntud nagu tegelikult teisedki kavas olevad teosed, aga Angeri esituses on see laev tõesti viimane, „mille tulesid ise ei näe...“ (Juhan Smuuli sõnad). Ja lõpuks Aadu Birnbaumi „Kodutunne“ – „Mulle meenuvad kodused rannad...“ Pisar tuleb silmanurka, kas lauljal ka? Kurb-ilus teos Ain Angeri esituses. Uurin hiljem, kes see Birnbaum on – selgub, et „Kodutunne“ on esitanud nii Georg Ots kui Ivo Linna, küllap olen kuulnud, aga pole tähelegi pannud, alles

täna tajun selle laulu sügavust.

Lisapala on don Quijote töötluse laul muusikalist „Mees La Manchast“. Kindlasti võimsaim esitus, mida olen kuulnud. Publik aplodeerib püstiseistes. Mina ka, nagu ka eelmisel Lüdigisaali kontserdil. Viimasel ajal on kombeks saanud, et püstiseistes aplodeeritakse isegi keskpärase komöödia mannetu ettekandmise järel, aga loodan, et Lüdigisaali publik jääb esinejate suhtes ausaks.

Minul on selle hooaja kõigi kontsertide piletid ostetud ja tegelikult on täna minu sünnipäev! Aitäh, et selline külaline!

Naistepäeva kontserdi meenutus

EVE LEMPU
kontserdikülastaja

8. märtsi õhtul kogunes Vändra Gümnaasiumi Lüdigisaal pilgeni täis muusikahuvilisi, kes olid tulnud kuulama naistepäevale pühendatud Kaunimate Aastate Vennaskonna kontserti. Õhtu alguses tervitas vallavanem Aivar Mäe kõiki külalisi ja oma tervitus-sõnad ütles kunagine Vändra kooli direktor Olga Kängsep. Endine kooli juht teatas muuhulgas, et esinejate seas viibib ka Vändrajuurtega mees. Nimelt lõpetas Jüri Lumiste isa Ülo 1943. aastal Vändra kooli!

Kaunimate Aastate Vennaskond koosseisus Hannes Kaljujärvi, Jüri Lumiste, Andres Dvinjaninov, Toomas Lunge ja Indrek Kalda tegutseb juba 30 aastat.

1993. aastal alustati Vanemuise väikese maja ovaalsaalis esietendunud legendaarse teatrimeh

Kulno Süvalepa lauludel põhinev muusikalavastusega „Kaunimad aastad su elus“ ja sealt alates on vennaskond ikka ja jälle rõõmustanud muusikasõpru oma vahvate ja veidi nostalgiliste muusikakavadega. Ise nad nimetavad end naljatamisi emeriithurmurite orkestriks ning annavad kontserdil endast parima, et seda tiitlit kanda – ja see õnnestub neil!

Lisaks Kulno Süvalepa lauludele oli nende repertuaaris palju toredaid laule kaugemast ja lähemast minevikust, nii eesti kui kaugete maade heliloojalt. Laule esitati hoogsalt ja rõõmsalt ning natuke ka romantiliselt, mis tõi kõigile kuulajatele naeratuse näole. Publik nautis meeleolukat kontserti ning tänas esinejaid südamlike aplausidega.

Oli tore õhtu ja publik ootab neid alati tagasi Põhja-Pärnumaale!

Lüdigisaali SÜGISHOOAEG 2023

AIVAR MÄE
vallavanem

„Laulud nüüd tulevad“ kontsertidesari on lõpusirgele jõudmas ning ees ootamas veel vaid üks kontsert aprillikuus, kus kaunitest armastuslauludega tervitavad meid Nele-Liis Vaiksoo ja Olav Ehala.

Oleme kokku pannud ka järgmise hooaja kava. Lüdigisaali kasvava populaarsuse tõttu oleme uue hooaja jaganud kaheks osaks.

Septembris alustame 2023 sügishooajaga, kuhu on planeeritud neli kontserti. Teadmistekuulavame hooaja koos Johan Randvere klaverikontserdiga, kus kuulda saab kindlasti Chopani ja Liszti loomingu. Rahvusvahelise muusikapäeva avame ooperi ja balletti galaga. Tähistamaks Estonia teatrimaja ja Lüdigisaali 110. aastapäeva, oleme kulla kutsunud rahvusoperi ja -balletti solistid.

Talvekuu algul toovad soojust ja kaunid helid Lüdigisaali Ritay Ray ja Johannes Laas. Joulude eel rõõmustavad meid dirigendi Hirvo Surva juhatusel Estonia poistekoor.

Lüdigisaali uue hooaja piletid on juba müügil Piletilevis ja Vändra Kultuurimajas. Lisaks on sel korral võimalik soetada toetajapassi, mis on mõeldud neile, kes soovivad meie Lüdigisaali arengut toetada rahalise panusega. Väärtustame seda toetust kõrgelt. Kohtumiseni Lüdigisaalis!

Noorsootöö- ja kogukonna spetsialist Reima Nõmmik

P Kuu persoon

TOIMETUS

Küsimustele vastas Põhja-Pärnumaa valla noorsootöö- ja kogukonna-spetsialist Reima Nõmmik

Alates märtsis otsis Põhja-Pärnumaa vald oma töökollektiivi uut ja hakkajat noorsootöö- ja kogukonnaspetsialisti. Valla eemärgiks on leida vähemalt sama särav, siiras ja kogenud kolleeg kui seda oli Reima. Toimetus uuris, mis teeb noorsootöö- ja kogukonna valdkonna eriliseks, kes ta ise on ja milline inimene tema rolli täitma sobiks.

Palun kirjelda ennast inimesena.

Minu juured on Ida-Virumaal, koolitee läbisin suuresti Jõgevamaal ja pere loomisega seoses jõudsin Järvamaale, kus elan praeguseni.

Olin peres ainuke laps. Palju tuli ise oma aega planeerida, tegevust leida. Seal vast on tulnud ka oskus ise oma elu korraldada ja palju mõtiskleda.

Iseloomult olen nagu minu sünnikuu – aprill ehk ühel hetkel tormakas, ideedest vaimustuv ja naeruhimuline. Teisel päeval ei viitsi üldse rääkida ning paistan mõne meelest isegi kuri. Tegelikult nii see pole, mul on vaja lihtsalt vahel mõelda.

Lugemine on minu kirg ja seda juba sellest ajast alates kui lugemine selgeks sain. Teine kauaaegne hobi, mis hetkel küll on soiku jäänud, on näitemäng. Olen hobi korras lavastanud lastele, noortele, olen ise mänginud, näidendeid kirjutanud. Lisaks ka mitmele noortefilmi valmimisele kaasa aidanud. Praegusel hetkel olen pigem tarbija, tihe teatrikülastaja ja Eesti filmide austaja. Kuid niipea, kui lumi on läinud, kaon ma aeda. Seal ma siis kaevan, avastan ja imetlen!

Kuidas oled seotud Põhja-Pärnumaa vallaga ja mida pead siinse kogukonna juures oluliseks?

Põhja-Pärnumaa vallaga ei ole ma varasemalt mitte kuidagi seotud olnud (isegi Pärnumaaga ei ole mul varasemalt olulist seost). Põhja-Pärnumaale tõi mind eelkõige töövalik ja uudishimu, et kas see siin võiks olla koht, kuhu end ülejäänud eluks sisse seada, sest linnaelu ei kõida ja päris metsa elama kolida ka ei saa. Vald on muidugi suur ja päris täpset pilti ma enda jaoks veel selgeks pole saanud.

Näiteks kui elamispindade vähesus välja arvata, siis on Vändras igapäevaseks elamiseks kõik esmavajalik olemas. Lisaks on vallas kultuuri ja meelelahutust, ettevõtluslikud, teotahtelised ja siirad inimesed. Oluline on, et jätkuks mõistmist ja soovi üksteist kuulata ning koos tegutseda.

Oled Põhja-Pärnumaa valla noorsootöö- ja kogukonnaspetsialist ning varasemalt pikalt tegelenud noorte ja nende probleemidega. Kui pikk on sinu valdkondlik tööstaaž

kokku ja kuidas sa selle elukutse juurde üldse jõudsid?

Olin ise koolis (ja ka pisut hiljem) n-ö keeruline noor, kelle teele sattus õigel ajal üks mõistlik täiskasvanu. See inimene oli minu keskkooliaegne direktor. Tema oli see, kes märkas, et kuigi ma õppimisele üldse liigset tähelepanu ei osuta, olid mul olemas isikuomadused ja huvid, mida võiks arendada. Tema oli see, kes julgustas mind üritusi organiseerima, tantsima, näitemängu tegema, viimasel hetkel klassi au päästma jne. Näiteks organiseeris ta mulle personaalselt eksamid kui ma ei suvatsenud koolieksamitele ilmuda. Ta selgitas välja minu põhjused ning oli sinna juurde mõistev ja motiveeriv. Ühesõnaga ta tegi kõik selleks, et mind koolis hoida, aga samas jättis lõpliku valiku minu enda teha. Sellist suhtumist pean noortega töötamise aluseks ja olen püüdnud seda ka ise järgida.

Kuid kes siis noores eas targemaid kuulab? Ka minul oli vaja ikka ise selle arusaamani jõuda. Õppida esmalt endale mittesobivaid asju, töötada ebasobivas ametis, teha vabatahtlikku tööd ja alles siis jõuda oma päris elukutseeni. Kõik selle eelneva läbides tegin juba teadliku valiku noorsootöö suunas ning valides ülikooliõpingud Tallinna Pedagoogilises Seminaris. Samal ajal alustasin tööd ka palgalise noorsootöötajana. Tööstaaži selles valdkonnas on nüüdseks kogunenud juba 21 aastat. Olen selle aja sees püüdnud maksimaalselt osa saada selle ameti mitmekülgetest tahkudest. Olen olnud avatud noorsootöö eestvedaja, noortekeskuse ülesehitaja, projekti juht, ringijuht, huvijuht, karjäärikoordinaator, asutuse juht, töötanud riskirühma noortega jne. Sinna sekka olen olnud tegev ka vabaühenduses ja rahvamaja juhataja rollis. Enamasti olid mul need ametid ikka mitmekaup korraga käsil ja omavahel põimitud. Läbipõlemise tunnegi on sealtmaalt tuttav. Nüüd siis võtan rahulikumalt ning hetkel olen noorsootöö ja kogukonnaspetsialisti ametis.

Palun kirjelda oma tööpäeva, millised on sinu igapäevased tööülesanded? Mis on need nüansid, millega tuleb selles töös igapäevaselt arvestada?

Tööpäev ja ülesanded olenevad sellest, mis on parasjagu n-ö töölaual. On intensiivsemaid tööpäevi ja on ka aega materjalide läbitöötamiseks. Kui ma Põhja-Pärnumaa vallas tööd alustasin, juhtus olema aruannete periood eelnevalt käivitatud projektidele ja programmidele: noortemaleva, huvihariduse kava, Pärnu-Jaagupi skatepargi aruanne. Eelkõige tubli töö tuli lõpuni

viia ning aasta algus tõi uue kava koostamise ja sõjapõgenike noorte lõimumisprojekti algatamise. Kogukonnatöös vabaühenduste hetkeseisu ja ootuste kaardistamine on veel pooleli. Sinna sekka vabaühenduste nõustamist, esindajatega kohtumisi, huvihariduse teostajate küsimused, noorsootöötajate võrgustiku kohtumised, valdkonnaülestes töögruppides osalemised jne.

Mis on selle töö põnevamad hetked ja varjuküljed, mis kõrvaltvaatajale näha ei ole?

Inimestega töötamisel on vaja arvestada, et igäüks meist on ainulaadne. Oma iseloomu, suhtlemisstiili, kogemustega, arusaamade ja veendumustega. Jõuda inimestega ühisele lainele, koostööni nii, et mõlemad pooled on rahul – see on põnev.

Meelde jäävadki esmased kohtumised, kohad ja kohalike elanike jaoks võib-olla igapäevased asjad. Kuid minu jaoks on need „ohoo – siin on nii!“ avastused.

Näiteks pakub mulle siiani nalja see, et mul polnud aimugi, kuidas ma puuduvat spordivaldkonna spetsialisti saan asendada. Suusaradade sisse lükkamine oli sel hetkel käsil. Eks ma siis hääletasin seal suusaraja ääres, et rajameister kinni püüda ja edasisi juhiseid saada ...

Kuidas sa hindad Põhja-Pärnumaa valla kogukondade vahelist koostööd tervikuna? Mis on meie vallas pakutava noorsootöö tugevused, nõrkused ja võimalused?

Siin on nii ja naa, minu meelest. Pilt on üsna kirju nii olemasolevate koostöönaidete, kui arendamist vajavate ettevõtmiste osas. Vald on suur, huvigruppe väga erinevaid. Samas on olemas väga häid näiteid: Vändra OTT, kodukohvikute päev, noorte poolt algatatud ettevõtmised avatuna kogukonnale, tervise teispäevad, kontserdid ja tulevased näitused jne. Tuleb leida need ühised teemad ja vajadused, millega koos edasi minna.

Noorsootöös on tugevus see, et tööd teevad inimesed, kes tahavad päriselt noortega tööd teha: treenerid, noortehi, huvijuhid, õpilasesinduste eestvedajad – kõik nad suure kirega oma töö juures.

Noorte omaalgatust tuleks järgi aidata, noorte kaasamist otsustesse.

Vabaühendused ütlevad et järeltulijaid ei ole. Tekib küsimus, miks? Kogukonnapraktika, vabatahtlike programmid ja noorte projektid, on üks võimalus. Noortega töötajate enesehoiuga tuleb tegeleda. Seda selleks, et nende tass ikka täis oleks, kes igapäevaselt endast palju välja annavad.

Kas meie valla noorte- ja kogukonna vajadused on ka naabervaldadega sarnased või pigem mitte? Mida tootsid meie noorte- ja kogukonna puhul naabervaldadega võrreldes esile?

Siinkohal ütlen, et minu seni tehtud kodutöö on veel poolik. Pärnu linn edastab meid noortele suunatud projektifondide, päevalaagrite ning riskirühmadele suunatud programmide korraldamisega. Kui suur on siin selleks vajadus, selles osas olen veel ebakindel. Nagu öeldud, on siin väga tublid noorsootöö ja huvitegevuse korraldajad, noored on üsna hõivatud. Siit-sealt kostub aeg-ajalt infot noortekampade tekkest ja seaduserikkumistest, aga üldpilt on siiski päris hea.

Tähelepanu võiks pöörata veel tõmbekeskustest väljaspool kogukondade võimaluste arendamisele. Seal noorte kaasamisele, tingimuste loomisele, et noortel oleks võimalus kooliväliselt sotsialiseeruda ja ennast teostada.

Antud ametikoht sisaldab palju erinevaid teenistusülesandeid, alustades noorsoo- ja kogukonnatöö programmide ja projektide leidmisest noortele ja kogukonna liikmetele kuni tunnustusürituste korraldamiseni välja. Mis on selle töö juures osutunud sinu jaoks kõige suuremaks väljakutseks, millega sa ei osanud algselt arvestada?

Ma ei saa öelda, et ei osanud arvestada ja et on ette tulnud suuri väljakutseid. Väike väljakutse oli alguses kohanimede, asukohtade ja inimeste meelde jätmine. Need ma suudan ikka veel sassi ajada. Projekte, programme kokku panna, seda olen teinud varasemaltki, aga ametnikutöö kogemus mul puudus ja seda ma siin õpin. Väga toetav kollektiiv on abiks.

Erinevus varasema töökogemusega on see, et seadusandlusel tuleb laiemalt silma peal hoida, olla täpne ja arvestada sellega, et sa „pead olema“ mitte ei „või olla“ ekspert.

Oled ametis alates 2022. aasta augusti kuust alates. Milliseid uusi ideid, projekte või ettevõtmisi oled jõudnud selle aja jooksul algatada ning kuidas on need noorte- ja kogukonna poolt vastu võetud?

Ametiaeg on olnud mul üsna lühike ... Seadsin koheselt sihiks kogukonna tundmaõppimise ja vajaduste väljaselgitamise. Ei ole vaja kohe uue luuaga olemasolevat laiali pühkida, ma arvan.

Vajalik on uurida, mis on hästi,

mis töötab ja kuhu on vaja ja võimalik ölg alla panna. Hea meel on, et nende noorte tunnustamine noorsootöös, leidis kohe kõlapinda ja tunnustussündmus „Noortele Tänu“ viidi noorsootöötajate poolt kenasti ellu.

Noortega töötajatele väike koolitus enesehoiust sai ka väga sooja vastuvõtu ja oli ilmselgelt vajalik.

Ukraina kogukonna kaasamisega on algust tehtud.

Millised nendest algatustest peaksid kindlasti ka tulevikus jätkama ja milliseid soovitusi sa tulevasele noorsootöö- ja kogukonnaspetsialistile annaksid?

Ma avan, et need mainitud algatused hakkavad kenasti oma elu elama. Noortegarantii tugisüsteem vajab veel käima lükkamist. Need on noored, kes hetkel ei ole õppimas või tööd leidnud, vajavad individuaalset tähelepanu ja valdkondade ülest koostööd.

Noorteühenduste Liit tutvustas eelmise aasta lõpus noortevolikogude jätkamise võimalusi. Kindlasti võiks tutvustada noortele veel osalusvõimalusi ja julgustada neid rohkem kaasa rääkima, ise algatama.

Kogukonnatöös soovitatakse vabaühendustega tihedat kontakti hoida ja juba välja selgitatud vajaduste järgi tegutsema hakata, et KOV ja kodanikud ühte sammu saaks astuda, vabaühendused leiaks tuge arenguks ja koostööks.

Palun kirjelda ühte keskmist Põhja-Pärnumaa valla noort ja vabaühendust.

Ma ei julge väita, et tean täpselt, milline on keskmine Põhja-Pärnumaa noor. Noortekeskustes olen kohanud uudishimulikke ja julgeid noori. Vändra gümnaasiumi õpilasesindus jättis väga hea mulje: aktiivne, mõtleb, arutleb, algatab ja viib ellu. Playback näitas, et noortele meeldib tantsida, esineda ja nad on väga julged seda tegema. Usun, et Põhja-Pärnumaa noor tahab enda elu puudutavates küsimustes kaasa rääkida. Seda näitas minu jaoks huvihariduse küsitluse läbiviimine ning seda võimalust tuleb rohkem pakkuda.

Vabaühenduste pilt on kirju. Väga tegusalt on arendatud külamajasid. Samas on selte, mis tegutsevad ainult oma liikmete heaks ja elavad nii seltsielu. Nagu ikka, on märgata kohati ka väsimust kuid seda tööd tehakse ju vabatahtlikult ja enamasti projektipõhiselt. Mis puudutab KOV ja vabaühenduse koostööd, siis seda pilti ja ühisosa tuleb veel kokku klapitada, et koostöökohti leida ja ühiselt tegutsema ergutada.

Vanasõna „Noor inimene on vanast seitse korda taga.“ - Tõene või väär?

Tõene. Noored on kindlasti nutikamad kui ehk meie, kellel käimas mitmekümnes aastaring. Kuid seda tarkust, mida annab päris elukogemus ja mille suudad alles hiljem sõnadesse panna, seda ei ole võimalik ühestki seadmest veel ette omandada.

Kevad Lüdigi nimelises koolis

KALEV SAAR

Vändra muusikakooli õpetaja

Valgus murrab aknast sisse, lumikollased veed vulisevad rõõmsalt oja poole ja päikest on aina rohkem meid igapäevast saatmas – mõnus!

Koolidele tähendab kevad kiiret aega, kus tuleb aasta jooksul tehtust aru anda. Nii on meilgi suuremaid ja väiksemaid kontserte nii majas sees, kui majast väljas. Nii kunstniku- kui muusikahakatised osalevad usinasti erinevatel konkurssidel nii meil kui mujal. Kuna need alles pooleldi käivad, siis ülevaate teeme mõnes järgmises lehes.

Kevad on just see aeg kui võiks endalt küsida, kas äkki minu laps või lapselaps või ma ise sooviks pilli õppima asuda? Nii mõnigi täiskasvanu on leidnud tee meile ja muudkui õpivad enda lõbuks ja lähedaste rõõmuks pilli mängima.

Lähinädalatel teeme kultuuridessandi Juurikaru, Pärnjõe ja Tootsi kooli, et näidata enda oskuseid ja julgustada sealseid õppureid tulema kunsti ja muusikat õppima! Siin meil ongi üleskutse lapsevanematele! Kui teie laps tuleb ühel päeval koju ja räägib, et koolis käisid muusikakooli ja kunstikooli õpilased esinemas ja et tema tahaks ka midagi sarnast osata, siis ärge

laske seda kaks korda öelda! Võtke meiega kohe ühendust ja uurige võimalusi! Meil on neid palju, aga kui varakult teada annate, siis jõuame suve jooksul reageerida erinevatele väljakutsetele.

Kool elab tänasel päeval, peale aastaid kestnud erinevaid jamasid, vägagi tervet elu. Meil on kultuurimeelne valitsus vallas ning see lihtsalt innustab andma endast parimat. Tooge oma väikesed ja suured huvilised kooli, vaatame kuulame nad üle ja otsustame koos, kas ja kuidas edasi. Kõik lapsed võiksid tulla ja asja uurida!

No ja suure suure tänu tahaksime öelda Agronele ja vallavanem Aivar Mäele. Meil on nüüd Lüdigi saalis uhkesti uuendatud kontsertklaver – oi see teeb ilusat häält! Ainuüksi selle klaveri pärast tasub juba muusikakooli tulla!

Aprill on käes! Kohtume muusika- ja kunstikooli katsetel ning lisame siia ühe julgustava foto eelmise aasta sisseastumiskatsetelt.

Pärnjõe koolis toimus stiilinädal

DANIELA PERNIK
Pärnjõe kooli õpilane

13.–17. veebruaril toimus Pärnjõe koolis stiilinädal. Sel nädalal oli iga päev kindel teema.

Esmaspäev oli „**Ilma koolikotita päev**“ ehk siis tuli oma kooliasjad kaasa võtta ükskõik millega, aga see ei tohtinud olla koolikott. Kõige huvitava lahenduse oli leidnud 7. klassi poiss, kes tuli kooli pesumasinas.

Teisipäeval oli „**Parima sõbra/sõprade päev**“. Sel päeval tuli riietuda oma parima sõbraga sarnaselt. Teisipäevale lisandus ka loterii, mille iga loos maksis 20 senti. Tore oli näha, et meie koolis on nii palju sõpru!

Kolmapäeval oli „**Pidžaamapäev**“. Tegelikult oli oluline tulla kooli ööriietes. See päev oma eripärasusega

oli värskendav ja vahva!

Neljapäev oli „**Teletegelase päev**“ ehk tuli kooli tulla kas mingi tuntud filmi- või multikategelasena. Loomulikult olid oodatud ka kõik saatejuhid. Kõige vahvama riietusega oli üks 4. klassi tüdruk, kes tuli kooli minionina.

Reedel oli „**Minu tuleviku amet**“ päev. Hommikul oli nii põnev ära arvata, mis elukutset üks või teine riietus peidab. Küll meil oli palju kokkasid ja juuksureid!

Nädal lõppes kokkuvõtte tegemisega ja auhindade jagamisega. Kõik, kes olid osalenud igal päeval, said mälestuseks markeri või pastaka. Valiti ka kolm kõige paremat. Nende auhindadeks olid raamatud, mis räägivad 1970. kuulsatest lauljatest. Lisaks anti üle ka üks eriauhind, mille sai üks 7. klassi noormees.

Matkad Soomaa rabades

Kopratammi ületus. Pildi autor Aile Jaansalu

Navesti jõe ületus. Pildi autor Aile Jaansalu

Saun ja vee tegemine lumest. Pildi autor Aile Jaansalu

Toonija metsaonn. Pildi autor Mariann Meltsa

■ **Aile:** 12.–13. märtsil toimus selle õppeaasta teine Pärnu-Jaagupi põhikooli loodus- ja matkaringi matk. Eelmisel matkal Nigula looduskaitsealal panime end proovile sügisestest oludes metsaonnis ööbides. Selle korral Soomaale suundudes oli eesmärgiks saada talvematka kogemus ning matkata väljapool matkaradasid. Nii oli üheks eesmärgiks suunduda keset Kuresood asuvale rabasaarele vanu talukohti ja Toonoja metsaonni otsima. Põnev oli see seepärast, et sinna ei ole matkarada vaid oma rada tuleb ise teha.

■ **Kennet:** Käisime looduseringiga kahepäevasel matkal Soomaa rahvuspargis. Esimesel päeval oli meil 4 km pikkune räätsamatk Toonoja metsaonni. Teel metsaonni tuli meil läbida erinevaid takistusi, mis selle matka tegi veel ekstreemsemaks. Öhtul me grillisime, rääkisime juttu ja tegime sauna. Ööbimiskohaks oli meil Saarisoo Jalaka talu saunamaja. Järgmisel hommikul söime kõhud täis, korrastasime saunamaja ja läksime 4,8 km pikkusele Riisa raba matkarajale. Rajale jäi 8 puhkekohta, vaatetorn ja ilus vaade rabale. Peale matkarada hakkasime koju tagasi

sõitma. Mulle väga meeldis soomaarahvuspark ja meie seltskond.

■ **Krettel:** Mulle meeldis kõige enam kopratammi ületus. Kuna see oli uus kogemus. Üle minnes pidid tasakaalu hoidma, et mitte valesse kohta astuda. Pärast kopratammi pidime mööda kallakut ülesmäge minema. Raba oli ilus, üldse Soomaa on ilus koht.

■ **Egert:** Mulle meeldis väga väga meie matk. See oli ekstreemne ja lahe. Kõike ägedam oli kopratamm. Meie ööbimiskoht oli väga äge. Saime seal grillida ja saunas käia. Teel tagasi käsime Jõesuu rippisillal ja see oli põnev. Terve matk oli äge ja tore.

■ **Jens-Christjan:** Meie ööbimiskoht ehk saunamaja oli väga puhas, hubane ja oli ka soe. Natuke olen pettunud, et vett polnud majas sees, aga kõik ei peagi olema ideaalne. Vähemalt oli magamisase olemas ja kõik läks hästi. Kõige enam meeldis mulle matk Toonojale, sest seal pidime ise kaarti jälgima. Kokkuvõtteks oli väga lõbus. Soovin kindlasti ka järgmistel matkadel osaleda.

Matkajad: **Aile Jaansalu, Egert Elmend, Jens-Christjan Armas, Kennet Kalda ja Krettel Mölder.**

Lõunasöök Riisa rabas. Pildi autor Aile Jaansalu

Suund rabasaarele. Pildi autor Aile Jaansalu

Pärnu-Jaagupi põhikooli õpetajad käisid Leedus ERASMUS+ koolitusel

ABIGAIL KUMEL JA KARINA KOTKAS
projektis osalejad

Pärnu-Jaagupi põhikooli õpetajad Abigail Kumel ja Karina Kotkas osalesid 27. veebruarist kuni 3. märtsini Leedus Pakuonis põhikoolis Prienu maakonnas ERASMUS+ C.R.I.S.-is kohtumisel.

Kogu kohtumise vältel külastasime palju erinevaid ajaloolisi asupaiku. Vilnius, Trakai, Pakuonis, Kaunas ja Birštonas. Meeldiv äratundmine oli meie riikide ajaloolises sarnasuses. Kõndides läbi nende ajalooradade ja vaadates kogu keskkonda oleks nagu teinud rännaku ajas tagasi. Põnevaim koht, mida külastasime, oli "Užupio vabariik," kus pidi kõik mured ära unustama ja alati naeratama. Birštonases oli eriti kodune tunne, kuna au sees selles asulas on

mineraalveed ja ravimuda.

Paukonise kooli ülesandeks oli meid trennida pedagoogilise draama õppes. Selleks olid kohale kutsutud tantsu- ja draamaõpetajad Ieva Jackeviciute ja Raimondas Klezys. Koolituse läbivaks teemaks oli üksteise ja iseenda usaldamine, kuulamine ja jälgimine. Vabas õhkkonnas läbiti erinevaid mängulisi situatsioone, kus puudu ei tulnud naerust ja üksteise mõistmisest.

Koolituse läbides mõistsime, kui kinni me oleme oma raamides ja kui palju me sõltume teiste inimeste arvamustest. Päeva lõpuks tundsin koolituse vabastavat efekti. Võime julgusega tunnistada, et koolituse lõppedes kogesime tõelist meeskonna ühtsust.

Paukonise põhikool pakkus meile tõelist ajarännakut lapsepõlve, kus kooli põrandad olid vanast punasest puidust ja astudes võisid kuulda kiuksumist jalge all,

vana koolikell kutsumas tundidesse, kolletunud plakatid seintel. Kuigi koolimaja sisemuselt oli iganenud, siis paljudes klassides oli näha, et tähelepanu on pööratud õpilaste õppetingimustele mitte välisele ilule.

Põnevust pakkus meile algklasside korradatud iga-aastane kevadlaad, kus õpilased müüsid enda meisterdatud tooteid. Ostlema tulid õpetajad, õpilased ja vanemad. Algklasside õpilased suhtlesid meiega julgelt inglise keeles.

Viimane õhtusöök oli täis põnevaid mängu ja draamat. Eriti tekitas melu sünnipäevalaulu laulmine erinevates keeltes. Ühiselt sai arutatud järgmise ja ühtlasi ka viimase kohtumise üksikasju.

Jääme põnevusega ootama projekti kokkuvõtvat kohtumist Türgis, kuhu on kaasatud ka kõikide osalejariikide õpilased.

Vasakpoolsel pildil: ERASMUS+ C.R.I.S meeskond Leedus
Parempoolse tulba ülemisel pildil: Leedu traditsioonide järgi valmistume ülestõusmispuhaks

Keskmisel pildil: Pedagoogilise draama koolitus
Alumisel pildil: Pedagoogilise draama praktika Leedus

Veebruar Pärnu-Jaagupi noortekeskuses

TIIU KAROTAM
Pärnu-Jaagupi noorsootöötaja

Veebruaris oli sõbrapäev ja noortekeskuses toimus selle puhul sõbranädal.

Sõbraga koos paaris tuli teha igal päeval üks ülesanne. Kui kõik ülesanded edukalt tehtud said, ootas noori preemiaks Apollo kinkekaart. Tore oli vaadata noorte hasarti. Sõbranädalat alustas 10 paari ja võiduka lõpuni jõudis 7 paari.

Lisaks sõbrapäevale oli veebruaris ka vastlapäev. Sel aastal oli tore vastlapäevatrall 21. veebruaril Pärnu-Jaagupi spordikeskuses. Tegevusi jagus nii õue, kui ka siseruumi kahele korrusele. Erinevad töötodad: vurri tegemine, käepaela punumine, 105 m keti heegeldamine ja pastlapaelte sidumine. Teisel korral oli erinevaid mängu: teatevõistlused, kaikavedu, bowling ning erinevad täpsusvisked labakinnastega. Lisaks oli veel batuut, kus sai liugu lasta.

Lustimist jagus nii suurtele kui ka väikestele! Ning kuna ilmataat üllatas meid lumega, siis said soovijad ka õues vastlaliugu lasta. Vastlapäeva üritusel said noored hea võimaluse müüa minipannakaid. Ma olin noorte üle väga uhke, nad olid super tublid! Lisaks pakkus Koogikoda maitsevaid vastlakukleid.

Noorteka poolt suur tänu torele koostööle eest Pärnu-Jaagupi spordikeskusele, rahvamajale ja põhikoolile!

Pärnu-Jaagupi noortekeskus
Sõbranädala väljakutse
13.02 - 17.02

Esmaspäev 13.02
Tulge koos noortekasse ja ülesanne selgub kohapeal

Teisipäev 14.02
Saada noorsootöötajale kõige vanem ja kõige uuem pilt teist kahest koos

Kolmapäev 15.02
Tehke koos sõbraga üks heategu kellegi või millegi heaks

Neljapäev 16.02
Kandke mõlemad punast või roosat riietust

Reede 17.02
Saada noorsootöötajale pilt või video teie lemmikust ühisest tegevusest

PÕHJA-PÄRNUMAA NOORSOOTOOTAJATE TÖÖKESKUS

Päästeameti teated

ANDRA VÄÄRTMAA
Päästeameti
kommunikatsioonijuht

20. veebruaril kell 22.54 kutsuti päästjad Põhja-Pärnumaa valda Kurgja külla, kus sõiduauto oli teele kukkunud puule otsa sõitnud, õnneks inimesed kannata da ei saanud. Päästjad saagisid puu läbi ja koristasid tee. Kuna avariiline sõiduk oli jäänud ohtlikult sõiduteele, paigaldasid päästjad ohukolmnurga. Omanik tellis autole järele puksiiri.

8. märtsil kell 3.47 helistati häirekeskusesse, et Pärnu linnas Papsaare külas Pilliroo teel kärssab elumajas elektrikilp. Päästjad leidsid hoone vahekoridorist põleva elektrikilbi, mis kustutati käsikustutiga. Kilbitagused sisevoodrilauad, mis olid samuti süttinud, võeti lahti ja põlengukoht kontrolliti termokaameraga üle. Tulekahju likvideeriti kell 4.58ks. Lõpuks ventileerisid päästjad eluruumid ning mõõtsid oma mõõteriistaga õhus vingugaasisisaldust, mis oli null. Kustutustööde käigus lükati garaažis seisnud auto igaks juhuks välja. Päästesündmus lõpetati kella 4.57ks. Sündmuskohal käisid tulekahju kustutamas Pärnu, Pärnu-Jaagupi kutselised ja Are vabatahtlikud päästjad.

14. märtsil kell 8.08 sai häirekeskus teate, et Türi vallas Roovere külas Järvamaa prügilas on tulekahju ja helistaja sõnul on näha ka leeki. Päästjad leidsid eest umbes 20-ruutmeetrise põlengu-

ala, mida asuti kiirelt kustutama. Kustutustööd kestsid kogu päeva ning lõppesid alles kell 19.23. Sündmuskohal oli abis ka kohalik rasketehnika, mis põlevat prügi-hunnikut lahti kaevas, et päästjad tulekolletele ligi saaksid. Sündmu-sele reageeriti suurte jõududega: tulekahju käisid kustutamas Aravete, Koeru, Paide, Türi, Väandra kutselised ja Väatsa vabatahtlikud päästjad.

Kell 10.56 kutsuti päästjad Põhja-Pärnumaa valda Pärnu-Jaagupi alevisse Uuele tänavale, kus elumaja korstnas oli näha leeki. Päästjad avastasid põlengu korstna ja soojamüüri vahelises lõõris. Tulekolle kustutati, mis-järel küttekolde temperatuur alanes ning põlenguohtu enam polnud. Päästjad nõustasid inimest ning keelasid kütteseadme kasutamise kuni kutselise korstna-pühkija tulekuni.

16. märtsil kell 9.14 kutsuti päästjad Põhja-Pärnumaa valda Väandra alevisse Pärnu-Paide maanteel asuva toidupoe park-lasse, kus autost oli teele valgunud õli. Päästjad katsid reostuse absorbendiga.

19. märtsil kell 11.38 sõitsid päästjad Põhja-Pärnumaa valda Pärnu-Jaagupi alevisse Soo tänavale, kus garaažis oli süttinud auto. Päästjate saabumise ajaks oli omanik põleva sõiduki garaažist juba teise autoga välja tõmmanud. Päästjad kustutasid põleva sõiduki ja garaaži. Esialgsetel andmetel võis sõiduk süttida elektrisüs-teemi rikkest.

MTÜ Vahenurme

Saunakoolitus ja saunaralli Vahekas

TAIMI MARKSON
MTÜ Vahenurme selts Vaheka

2023. a on pühendatud üle-Eestiliseks sauna-aastaks ja liikumisaastaks. Meie ühendasime kaks tegevust: saunatamine ja liikumine ühest saunast teise.

Nii saidki 12. veebruaril Vaheka seltsimajas kokku kõik sauna-sõbrad. Alustasime saunakoolitusega, mille eesmärgiks oli erinevate saunade, saunakultuuride ja traditsioonide tutvustus. Leida uusi saunasõpru, teha meeskonnatööd ja kogeda omal nahal saunarituaale. Koolitusel tuletati meelde vanarahva tarkusi, räägiti sauna kasulikkusest, tähtsusest ja traditsioonilistest tegevustest saunas. Ennem õhtust söömata, kui saunas käimata! Saun puhastab nii ihu kui hinge, tuues sügava une ja muredest vabanemise. Peale teoreetilist osa läks liikumiseks, algas saunaralli. Jagasime osavõtjatele kätte orienteerumiskaardid. Kuus kolme-neljaliikmelist seltskonda startisid Vahenurme piirkonna küladesse, nautima protseduure ja praktiseerima koolitusel kuulnud õpetusi. Iga saun oli eriline oma

olemuselt ja pakkus saunalistele väljakutseid. Kõik osalejad said laetud hea energiaga.

Saunaralli käigus selgitati välja Vahenurme piirkonna LEMMIK saun ja kõige lühema ajaga saunad läbinud seltskond.

Kõik saunad läbinud seltskonnad ja saunakütjad kogunesid lõputseremooniaks seltsimajja kokku. Kaetud saunasnäki laua taga toimus lõbus ja elav arutelu päeval kogetust. Tänasime lahkeid saunaomanikke: Jaanilt, Aarnalt, Tammelt, Margolt, Möldrilt, Saaretukalt, Kaldalt ja Annuselt, kes selle hullusega kaasa tulid, meid oma valdustesse lubasid ja saunalistele toredaid üllatusi pakkusid.

Lemmikuks osutus kõige mõnusa leili ja küüslaugu aroomiga saun, mis asub Vee külas, Aarna talus. Õnnesoovid pererahvale!

Saunaralli võidumeeskonnas olid Märt, Karel ja Andri. Õnnesoovid neile ja suur tänu kõigile saunalistele!

Leppisime kokku, et aasta pärast saunatame taas ja siis juba teises formaadis, sest kõigi saunaomanike soov oli ka ise seda toredust kogeda.

Vaheka selts tänab Põhja-Pärnumaa vallavalitsust, kes toetas koolitusmaterjalide ja auhindadega.

selts Vaheka sai 20-aastaseks

TOIMETUS

Küsimustele vastas
Vahenurme seltsi eestvedaja
Taimi Markson

Alati aktiivne Vaheka selts sai 26. märtsil 20-aastaseks. Toimetus uuris, milline meeskond ja töö on selle pikaeealisuse taga ja kas juubelipidu ka tuleb?

Palun kirjelda lühidalt seltsi tekkelugu ja algusaastaid.

Vahenurme piirkonna rahvas on juba kolhoosiaastatest pärandina kaasa saanud aktiivse eluhoiaku. See on tegusate, lõbusate ja alati abivalmis inimeste kant.

Sajandivahetuse paiku oli Vahenurmes hästi palju noori, kes tegutsesid **Urmet Kaldeni** eest vedamisel. Algul mängiti jalgpalli koolimaja taga, siis aga rajati töökoja auku võrkpalliplatsid. Seal toimusid mängud hiliste öötundideni. Koolidirektori lahkel loal kasutasime Vahenurme koolimaja siseruume lauamängude võistluste läbiviimiseks. Kahjuks ei osatud alati heakorda hoida.

Organisatsiooni "Kodukant" tekimisel, hakati üle Eesti looma külaseltse ja -keskuseid. Oli meilgi unistus ja vajadus oma ruumide järele. Kodukandi üks esimesi koolitusi oli teemal: seltsi loomine ja arengukava koostamine. Sellest võttis osa **Merike Annusver**. Merikese eestvedamisel pidasime hästi palju külakoosolekuid, kaardistasime piirkonda. Jagasime inimestele arengukava tegemiseks erinevaid ülesandeid. Kõik võtsid ülesandeid täie tõsidusega. Koguti andmeid nii vallamajast kui ka piirkonna ettevõtetelt. Unistasime suurelt: oma maja, oma buss, terviserada ja mänguväljakud. Seadsime omale eesmärgid 10 aastaks ja hakkasime tegutsema. Alustasime talgutest, et küla saaks kenama väljanägemise. Noormehed tegid korda bussijaama. Ise tehes on asjadel ka teine väärtus. Nii hoidis see sodimised ja lõhkumised ära.

Tagantjärele võib öelda, et Vaheka seltsi sündimine oli Merikese diplomitõtt. Suur aitäh talle selle eest!

Seltsi asutajaliikmeid oli nimekirjas 24, nende seast valiti juhatus: esimeheks **Aarne Kivimägi**, abilis- teks **Terli Krikuhhin**, **Ludmilla Kodasma**, **Taimi Markson** ja **Sirje Jaago**. Liikmete arv on ajas muutunud ning on täna 20 ringis.

"Kodukandi" eestvedamisel võimaldati koolitused: kuidas kirjutada projekte ja saada unistuste täitmiseks raha; kuidas juhtida külas tegevusi; kuidas teha raamatupidamist.

Kui teised külaseltsid ehitasid liivakaste ja külakiikesid, siis meie hakkasime maja ehitama. Tagantjärele mõeldes, kordagi ei tekkinud mõtet, kas me hakkama saame.

2003 a. lõpus avanes võimalus küsida Euroopa Liidu rahasid külamajade ehitamiseks. Meie küla keskel oli valla omandis väga kole ja lagunenenud meierei. Unistasime teha sellest ilusa külamaja. Tegime ostu-müügi lepingu 0 krooni ning saimegi maja seltsile. Esimeseks vooruks ei saanud kõiki vajalikke

dokumente kokku. 2004. a oli asi juba lihtne, kõik vajalik olemas, esitasime projekti.

2005 a kevadel, uskumatu, saimegi toetust 878 413 EEK, valla toetus oli 250 000 EEK.

I etapp - Oktoobriks valmis maja I korruse siseviimistlus. Väljast oli kõik veel väga kole.

2006 a II etapp - Toetati 936 038 EEK, vallast saime 150 000 EEK. Sai korda maja välisfassaad, trepikoja ehitus ja II korruse lammutustööd. Lõpetati veebruaris 2007 a.

2008 a III etapp - Toetati 652 837 EEK II korruse viimistlus ja 97 279 EEK jõusaali sisustus. Valla toetus oli 80 000 EEK.

Toetuste kättesaamiseks tuli algul võtta laenu, teha ära investeeringud. Peale aruande esitamist ehk 3-4 kuu pärast saime laenu kustutada toetuse summaga. Kogu maja maksumus on üle 3 milj. EEK.

Maja on sisustatud erinevate väikeste projektide kaasabil. Eriti täname Kohalikku Omaalgatus Programmi, kelle abil on meil sisustatud köök, jõusaal jne.

Maja kasutatakse vaba aja veetmiseks, koolituste ja ürituste läbiviimiseks. On olemas WI-FI kaugtöö tegemiseks. Aeg-ajalt käib juuksur ja massöör oma teenuseid pakkumas.

Maja kütmist toetab Põhja-Pärnumaa vald. Elektri, prügi ja vee eest maksab selts ise, teenitud renditulu eest. Seltsimaja kasutamine toimib hea usalduse põhimõttel: iga kasutaja koristab ise enda järelt.

Läbi aegade on selts korraldanud palju erinevaid koolitusi, väljasõite teatrisse, õppereise teiste maakondade küladesse. Meie noored ja täiskasvanud on osalenud Maima ja Koonga mängudel, esindanud Vahenurme piirkonda, kui ka Halinga valda erinevatel võistlustel. Jaanus Kodasma mängib võrkpalli tänaseni, nüüd küll seeniorite vanuseklassis. Rahvatants sai alguse 80-ndate algul segarühmana, Tiiu Krikuhhini juhendamisel ja kestab naisrühmana Tiina Saare juhendamisel tänaseni. Mehed tantsivad Kaisma rahvamaja all.

Kes veel kuuluvad Vaheka seltsi tegusasse meeskonda, kellega aktiivset külaelu planeerite ja edendate?

Igal aastal toimuvad külakoosolekud, kus räägitakse rõõmudest ja muredest, uutest plaanidest. Siiani on ühistelt koosviibimistelt kõik toredad ideed alguse saanud.

Seltsi algusaastatest saadik on juhatusse kuulunud **Taimi Markson**, **Ludmilla Kodasma** ja **Terli Krikuhhin**. Neile on abiks olnud **Sirje Jaago**, **Aarne Kivimägi**, **Virve Kartau**, **Jürge Krikuhhin**. Praegu kuuluvad juhatusse ka **Kairi Kartau** ja **Air Kotkas**. Raamatupidamise korrasoleku eest vastutavad **Merike Annusver** ja **Kadri Kodasma**. Põhiline projektide kirjutaja ja projektijuht on Taimi Markson. Tänu kellele on meie mõtted ja unistused teoks saanud. Remondi- ja meestetöödel on suureks abiks **Marko Aija**, **Andrus Aarna**, **Air Kotkas** ja **Sergei Kallo**. **Tiiu Krikuhhin**, **Ülle Tohv** on tegusad inimesed, kes aitavad korraldada tegevusi. **Ludmilla Kodasma** on hea

majahaldjas, kes seltsimaja korras hoiab. Nimetatud tiim on kogu aastate vältel seda asja vedanud ja elus hoidnud.

Millises vanusegrupis külaelanikud on kõige aktiivsemad ja kuidas hindate seltsi aktiivsust tervikuna kümne palli skaalal?

Läbi aegade on aktiivsed olnud erinevad vanusegrupid. Algusaastatel olid kindlasti noored, vanuses 16+. Sellest ajast on neist mälestuseks fotokollaaz 48 pildiga. Täna võib nimetada aktiivsemaks osaks rõõmsad keskealised 50+, kes on koosolekutel ja üritustel kaasa löömas, Viimasel aastal on aktiivsemaks muutunud uus põlvkond, lastega pered ning noored 13- 25. Viimane vahva ühistegevus oli laternamatk vastlapäeva raames.

Mis on selle 20-aasta jooksul seltsi tegevuses muutunud?

Esimesed 10 aastat olid seltsi elus väga aktiivsed. Edasi tuli juba väike väsimus, ideed ja mõtted said otsa. Paar aastat Covid piirangutega elu jättis oma jälje, raske on inimesi kodust välja saada. Tänapäeva noored on passiivsemad väljas käima, nad on rohkem tubasemad ja „nutikamad".

Viimastel aastatel on piirkonda elama asunud palju uusi peresid, keda oleme kutsunud seltsi tegevusest osa saama.

Ootame väga, et tuleks aktiivsed noored, kes võtaks vanadelt tegijatelt töö üle ja jätkaks külades elu aktiivsena hoidmist.

Mis on võrreldes algusaastatega paremaks muutunud? Kas on midagi, mille osas tunnete, et seltsi areng ei ole veel piisav olnud ja mille poole püüdate?

Meil on olemas sisustatud külamaja. Pakume igakülgset sportlikku tegevust jõusaali, lauatenise, piljardi ja koroono mängimisega. Saalis on suur televiisor ja muu vajalik esitlustehnika koolituste läbiviimiseks.

Kahjuks puudub majal perenaine, kes hoolitseks maja korrashoiu eest, juhendab tegelusi ja hoiaks seltsimaja avatuna.

Seltsil puudub oma kindel külaplats. Rajatud palliplatsid asuvad küla erinevates kohtades, talunikelt või ettevõtetelt rendile võetud maadel.

Üldiselt on kogu elu paremaks läinud. Väikses kohas, väikse arvu inimestega ei oska rohkem tahta.

Ootame oma seltsi uute mõtete ja tugeva projektide kirjutamise oskusega inimest, kes suudaks musta ka valgeks kirjutada ja sellega luua uusi rahastamise võimalusi, et saaks ka kõige pöörasemad ideed ellu viia.

Kahjuks puudub meil võimekus oma tegevustele reklaami teha ja pärast sündmusi kajastada. Seega üleskutse -Kui sa tunned, et sul on aega ja tahtmist selles panustada, võta meiega ühendust!

Varasematel aastatel on Vaheka selts pakkunud tugevat konkurentst projektikirjutaja ja Euroopa Liidu regionaalarengu struktuurfondidest toetuste saajana. Millised on selle 20-aasta kolm kõige edukamat projekti?

Vaheka selts tegutseb projekti- ja

ohinapõhiselt. Püüame igal aastal oma plaanidele ja mõtetele projektidest rahastust saada. Peamiselt kirjutame Kohaliku Omaalgatus Programmile (see võimalus on kaks korda aastas). KOP toetusega oleme seltsimaja sisustanud ja koolitusteks, õppereisideks raha saanud, teenused kogukonna liikmetele välja andnud. Suurim projekt ongi olnud seltimaja ehitus. Vahenurme küla laste mänguväljak valmis Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse „Kaasava eelarve" toetusega, ca 12 000 eurot. Põhja-Pärnumaa valla eelarvesse teeme taotlusi, väiksemate sündmuste korraldamiseks

Kas ja kui suures ulatuses planeerite oma tegevusi projektirahade kaudu 2023. aastal?

Sel aastal on aprillis töomahukas projekt: maja II korruse fassaadi värvimine, kuhu kaasame hulgaliselt vabatahtlikke. Projekti rahastus katab materjali ja tehnika kulu, kuid töö tuleb teha vabatahtlikkuse korras.

Oleme väga tänulikud kogu Vahenurme piirkonna rahvale, kes on 20-aasta jooksul oma nõu ja jõuga seltsi tegevust toetanud ning meie korraldatud sündmustest osa võtnud.

Kas juubelipidu tuleb?

9. juunil leiab aset suur ja uhke juubelipidu/suvealguspidu. Lapsi rõõmustab batuut. Toimub pidulik kontsert-aktus, kus kiidame toetajaid, abilisi, koostööpartnereid. Esinevad valla taidlejad ning õhtul loob meeleolu ja tantsitab ansambel "Parvepoidid". Pidul saab toimuma KOP ja valla toetusega.

Millised ettevõtmised, tegevused, üritused, sündmused on kogukonda veel 2023. aastal ees ootamas?

Ees on ootamas maja värvimine, küla heakorratalgud, suvealgusepidu, erinevad koolitused. Jälgige reklaami Facebookis või infotahvliel.

Milline roll on külaelu arendamisel olnud valla ja millist koostööd ootate tulevikus?

Vallal on külaseltsi elus läbi aegade suur roll olnud. Maja ehitamise ajal tegime koostööd ehitusnõunikuga, kes sageli kohal käis ja ehitusjärelvalvet tegi. Läbi aegade on maja küttekulud ja projektide omaosalus tulnud valla eelarvest.

Uue suurvalla tekkimise järel on

külaliikumine jäänud tahaplaanile. Oleme olnud infosulus. Hiljuti on valda loodud ametikoht, kelle ülesandeks on ka külaliikumist koordineerida. Paaril korral oleme külaliigutajatega kokku saanud, arutanud, kes mida teeb. Kuulnud edulugusid, mis motiveerivad ka teisi tegutsema. Soov ongi teha koostööd teiste kohalike seltsidega, saada *how-now*.

Palun kirjelda, millisena näed Vahenurme piirkonda järgmise viie aasta pärast?

Meie visiooon on ammu sõnastatud: keskasula kortermajad on renoveeritud, katustel päiksepaneelid. Majadevahelised teed ja parklad on korras, koos elektriautode laadimispunktiga. Tühjalt seisvad korterid on alaliselt inimestega täidetud ja tühjad hooned on leidnud ettevõtluse-tööd. Vahenurme piirkonna külades on igas majapidamises ülikiire internetiühendus ning külateed tolmuvabad. Kergliiklustee viib Vahenurmest Pärnu-Jaagupisse. Vahenurmes on ülekäigurada või ringristmik, mis külast läbisõitjatel hoogu maha võtab, nii saab liiklus turvalisemaks. Vahenurme kaupluse ja seltsimaja vahel on küla keskvaljak ehk nn Vahenurme visiitkaart. Tegutsevad lasteaiad ja raamatukogu.

Kauplus on meil väga hea, rikkaliku valikuga, seda kiidavad ka naabrid Lavassaarest ja Koongast.

10. Lähiaastate tegevusplaan/ootused aktiivse külaelu arendamiseks jätkamiseks?

Jätakuvalt on suuri unistusi, et eelpool kirjeldatud visioon täituks. Seltsimaja vajab rekonstrueerimist (värskenduskuuri), II korrusele keskkütte torude paigaldamine, I korruse põrandate soojustamine ja katus vajab kohendamist. Aktiivne koostöö kohalike ettevõtetega, KOV-ga ja naaberkülade seltsidega Libatse, Uduvere, Lavassaare ja Jõõprega. Külaselts on Pärnumaa Kodukandi ja Rohelise Jõemaa Koostöökoogu liikmed, kelle kaudu saame rahastuse infot, projektikoolitusi ja juhendamist, toetust külaelu edendamiseks.

Seltsil on aktiivne eestvedaja, seltsimajas on majaperenaine, tema juhendamisel käib vilgas tegevus, toimub palju ühisüritusi.

Olete kõik lahkesti palutud meie tegemistest osa võtma!

Miks me vajame lihastreeningut?

INDREK SAAR
tervisliku elustiili edendaja

Kas soovid elada pikemat ja tervislikumat elu?
Kas soovid olla elujõuline ja iseseisev ka kõrges eas?
Kas oled tüdinenud sellest, et tunned end pidevalt väsinuna või nõrgana? Need on vaid mõned küsimused, mida võiksid endalt küsida.

Õnneks on mul häid uudiseid! Vastus kõigile neile küsimustele peitub ühes lihtsas tegevuses: lihastreeningus. Siia alla kuuluvad mistahes lihastreeningud, näiteks ringtreening, jõusaali treening, rühmatreening jm.

Enne kui sa silmi pööritama ja mõtlema hakkad, et uhh, järjekordne fitnessi entusiast hakkab mulle jõusaali peale suruma ja käsib raskusi tõstma hakata, loe see artikkel lõpuni. Ma ei ole siin selleks, et kirjutada suurtest biitsepsidest või kuuekohalistest kõhulihastest (kuigi ka need on toredad) vaid kirjutan sellest, millist uskumatut kasu võib lihastreening sinu üldisele tervisele ja heaolule kaasa tuua.

Olenemata sellest, kas oled noor või vana, mees või naine, oma parimas või mitte nii heas vormis, igaüks saab kasu mistahes lihastreeninguga tegelemisest. Selles artiklis selgitan, miks lihastreening on nii oluline ja kuidas see võib parandada sinu elu viisil, mida sa ei osanud võib-olla ettegi kujutada. Nii et pane kätte oma tõste-

kindad, haara hantlid ja alustame!

1. Lihased ja pikaalisus: Kuidas lihastreening aitab sul elada kauem ja olla tervem?

Kindlasti oled kuulnud, et lihassmass väheneb vanusega ja see saab alguse kusagil 30+ eluaastates. Lihassmassi ja -jõu järkjärguline vähenemine, mida nimetatakse sarkopeeniaks, võib põhjustada liikuvuse vähenemist, suuremat kukkumisohtu ja muid terviseprobleeme. Õnneks aga ei ole asi lootusetu ja ka kuuekümnne aastane võib tunda ennast kui 30-aastasena, kui ta tegeleb järjepidevalt lihastreeninguga. Lihassmassi kasvatamine ja säilitamine parandab sinu väljanägemist, elukvaliteeti ja boonuseks aitab ka kauem elada.

Uuringud on näidanud, et suurema lihassmassiga inimestel on madalam suremus ja väiksem risk krooniliste haiguste, näiteks südame-veresoonkonna haiguste, 2. tüüpi diabeedi ja vähi tekkeks. Lihaskoel on ka oluline roll terve ainevahetuse säilitamisel ja vanusega seotud kehakaalu suurenemise vältimisel. Lisaks sellele aitab lihastreening parandada luutihedust, mis on eriti oluline naiste jaoks, kuna vananedes muutuvad naised osteoporoosile vastuvõtlikumaks.

Niisiis, ära mõtle lihastreeningust kui lihtsalt viisist, kuidas lihaseid kasvatada ja rannas hea välja näha. Lihassmassi kasvatamise ja säilitamisega parandad oma üldist tervist ja pikaalisust ning tagad,

et ka vanuse kasvades saaksid jätkata täisväärtusliku elu elamist.

2. Lihastreeningu kasu vaimsele tervisele

Lisaks lihastreeningu kasu teguritele sinu füüsilisele on sellest rohkelt kasu ka sinu vaimsele poolele. On tõestatud, et treening, sealhulgas lihastreening, parandab meeleolu ning vähendab ärevuse ja depressiooni sümptomeid. See on tingitud sellest, et treening vabastab endorfiine, mis on heaolutunde kemikaalid ja need aitavad tõsta meeleolu ning vähendada stressi.

Lisaks sellele aitab lihastreening parandada ka kognitiivseid funktsioone ja isegi mälu. Uuringud on näidanud, et lihastreening võib suurendada ajast tulenevat neurotroofilist faktorit (BDNF) ehk valku, mis soodustab ajurakkude kasvu ja ellujäämist. See aitab omakorda parandada kognitiivset funktsiooni, mälu ja üldist aju tervist.

Lihastreeningu lisamine oma igapäevaellu aitab kindlasti suurendada ka sinu enesekindlust. Nähes oma füüsilise ning vaimse poole järkjärgulist arenemist muutub sinu ellusuhtumine positiivsemaks ja sellega oled sa eeskujuks ka oma lähedastele.

3. Lihastreening vs kardio: Kumb on parem kaalu kaotamiseks?

Kui tegemist on kaalulangetamisega, pöörduvad paljud inimesed esimese tegevusena kardiotreeningu poole. Kardiotreening aitab

kindlasti kaasa kalorite põletamisele, kuid oluliselt tõhusamaks variantiks osutub siiski lihastreening.

Kas teadsid, et lihaskude põletab puhkeolekus rohkem kaloreid kui rasvkude? See tähendab, et lihastreeningu abil lihaseid kasvatades kiirendad sa ka oma ainevahetust ja põletad rohkem kaloreid kogu päeva jooksul, isegi siis, kui sa parasjagu trenni ei tee. Ka uuringud näitavad, et lihastreening aitab efektiivsemalt kaasa rasva kaotamisele ja kehakoostise parandamisele, võrreldes kardiotreeninguga. Lihastreening avaldab positiivset mõju ka südame-veresoonkonna tervisele, sest see võib aidata alandada vererõhku ja kolesterooli taset. Seega, kui soovid kaalust alla võtta ja oma üldist tervist parandada, siis ära jäta vahele jõusaali või muud sulle sobilikku treeningut. Lisades lihastreeningu oma igapäevaellu avaneb sul võimalus nautida tugevama, saledama ja tervislikuma keha eeliseid.

4. Õige toitumine üldisele tervisele ja lihaste ehitamiseks

Õige toitumine on lihaste ehitamiseks ja optimaalse tervise saavutamiseks hädavajalik. Lisaks piisava hulga valkude, tervislike rasvade ja komplekssete süsivesikute tarbimisele on oluline pöörata tähelepanu ka mikrotoitainetele, näiteks vitamiinidele ja mineraalainetele. Näiteks kaltsium on ülioluline luude tervise säilitamiseks

ja vigastuste vältimiseks treeningu ajal, samas kui magneesium mängib rolli lihaste toimimises ja energia-tootmises.

Püüa tarbida minimaalselt 0,8-1 grammi valku kehakaalu kilo kohta päevas, süües näiteks rohkem mune, liha, kala, ube jm. Vee tarbimisel on samuti väga oluline roll lihaste ülesehitamisel ja üldises tervises. Piisav vee joomine aitab näiteks reguleerida kehatemperatuuri, määrada liigeseid ja transportida toitaineid kehas laiali. Lisaks võib dehüdratsioon põhjustada lihaskrampide ja krampe, mis raskendab treeningu läbimist.

Pea meeles, et õige toitumine on lihaste ülesehitamisel ja optimaalse tervise saavutamisel sama oluline kui treening. Pöörates tähelepanu oma makro- ja mikrotoitainete ning ka vee tarbimisele, saad maksimeerida oma treeningutest saadavat kasu ning parandada oma üldist tervist ja heaolu.

Kokkuvõtteks võib öelda, et lihastreening on üks äärmiselt tõhus viis parandamiseks oma üldist tervist ja heaolu. Õige toitumine ja treening aitab sul ehitada lihaseid, kiirendada ainevahetust ja tunda end oma nahas suurepäraselt.

Nii et miks mitte proovida? Ei ole oluline, kas tõstad suuri raskusi, teed harjutusi keharaskusega tegeled jooga või pilatesega, igaühele on olemas sobiv lihastreeningu vorm. Kunagi ei ole liiga hilja alustada. Olenemata sinu vanusest või treenituse tasemest, on alati ruumi arenguks ja kasvaks.

Andreas Välja võidutses Saksamaal ja Lukas Perner on U15 Eesti Meister

MARIO MÄGISALU
maadlustreener

Vändra maadlusklubi 3 noort käisid 4. märtsil Saksamaal Schonungenis turniiril, kus osales 359 maadlejat.

Andreas Välja võitis kindlalt kõik viis matši ning saavutas 1. koha. **Hendri Vesperile** seekord 5. koht ja **Kened Mägisalu** tuli tagasi 8. kohaga.

18. märtsil toimusid Võrus Eesti Meistrivõistlused kuni 15-aastastele, kus **Lukas Perner** saavutas vabamaadluses (kehakaalus -75kg) Eesti meistritiitli ja kreeka-rooma maadluses hõbemedali.

Mikkkel Pajumäe tuli tagasi mõlema maadlusstiili pronksmedaliga (-44 kg). **Hendri Vesper** võitis vabamaadluses pronksmedali ja kreeka-rooma maadluses 7. koht (-52 kg). **Steven Pajumäele** mõlema maadlusstiilis 8. koht (-41 kg). **Romek Tiismaa** saavutas 9. ja 10. koha (-52kg). **Pert Toom** saavutas 8. ja 13. koha (-57kg). **Steven Kaplur** saavutas 10. ja 10. koha (-57kg).

Naistemaadluses saavutas 5. koha **Kaileen Tiismaa**.

11. märtsil osalesime kahel võist-

lusel. Tallinnas K. Palusalu noorte MÄV'il oli osalejaid üle 300.

■ Tüdrukud:

Delisia Pert (-30 kg) 1. koht, **Kettriin Saks** (-30 kg) 3. koht

■ U10 poisid:

Karlos Pert (-20 kg) 9. koht, **Raiten Tiismaa** (-33 kg) 4. koht

■ U12 poisid:

Steven Kaplur (-64 kg) 3. koht

■ U14 poisid:

Mikkkel Pajumäe (-49 kg) 5. koht, **Ranet Rikker** (+76 kg) 9. koht

Kohtunikena tegutsesid **Miko ja Kened Mägisalu**.

■ Soomes Tampere turniiril:

Adrian Välja (-19 kg) 3. koht, **Andero Välja** (-32 kg) 4. koht, **Andreas Välja** (-88 kg) 1. koht.

25. veebruaril osalesime rahvusvahelisel Jaan Jaago MÄVil. Tulemused on teie ees.

■ U17 vanuseklassis:

Hendri Vesper (-55 kg) 2. koht, **Kened Mägisalu** (-65 kg) 6. koht, **Andreas Välja** (-92 kg) 2. koht.

■ 2009 ja nooremad:

Lukas Toom (-29 kg) 5. koht, **Andero Välja** (-29 kg) 6. koht,

Jasper Jürimäe (-29 kg) 8. koht, **Raiten Tiismaa** (-32 kg) 9. koht, **Romek Tiismaa** (-51 kg) 2. koht, **Pert Toom** (-55 kg) 4. koht.

Parempoolsel pidlil võistlustel Võrus. Vasakult: Mario, Pert, Romek, Lukas, Steven P., Mikkkel, Kaileen ja Hendri. Pildilt puudub Steven K.

Alumisel pildil võistlustel Saksamaal. Vasakult: Hendri Vesper, Kened Mägisalu ja Andreas Välja.

!!!Tule omadele kaasa elama!!!

• 08.04.2023 Vändra Gümnaasiumi võimlasse

57. Vändra Lahtine Matt ja laste seeriavõistluse 2. etapp

Avamine kell 10:50 / matšide algus 11:05

Meeleolukas Pärnumaa 4H sõbrapäev Juurikaru koolis

KARU-KATID JA MATID

Juurikaru põhikooli 4H klubi

17. veebruaril tähistas Pärnumaa 4H sõbrapäeva Juurikaru koolis. Meie "Karu-Katid ja Matid" ja kutsusime külla ka vahva 4H sõbruskubi "Eidapere Edukad". Kohtumine algas 4H lauluga.

Kui lauluhoog juba sees oli, tutvusime laulu saatel kõikide kohalviibijatega. Laulumängu saatel saime teada kõikide sünnikuud.

Loomulikult ei puudunud ka viktoriin. Juurikaru kooli 9. klassi tubli õpilane Regina Kuus oli ettevalmistanud Valentiniapäeva teemalise viktoriini. Saime juurde uut infot selle tähtpäeva tähistamise kohta eri riikides. Žürii koosseisus: Andra Ailjama ja Maarja Liis Tammai, tegid kokkuvõtte ja kuulutasid välja viktoriini võitjad.

Liikumisaastale kohaselt ootasid meid ees liikumismängud. Suundusime võimlasse, kus Berit-Kaisa Riis, Liisbet Käärson ja Meri-

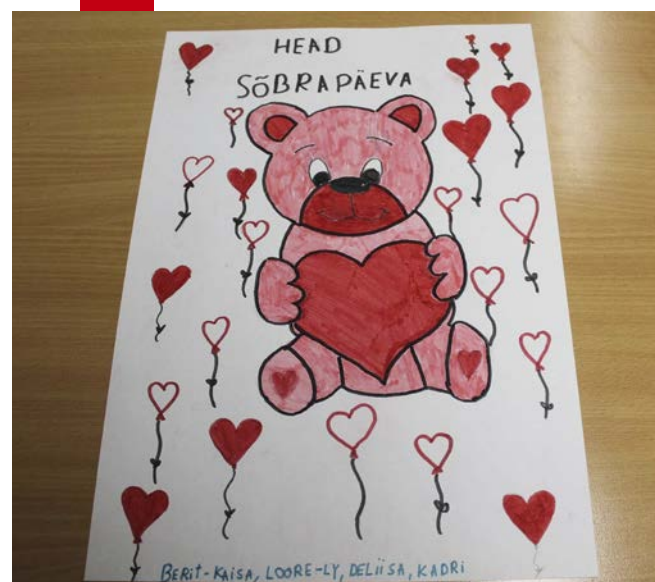
bel Kõuts olid sportlikud mängud ettevalmistanud. Hoogne ja kaasahaarav võistlus võis alata.

Maitsev kõhutäide ootas meid koolisööklas, makaronisalat ja sõbrapäevakook, mille valmistasid Karu-Katid ise. Seejärel suundusime muusikaklassi kus algas sõbrapäeva plakatite valmistamine.

Üritus jätkus sketšide vooruga. Igast võistkonnast valis üks liige 6 juhuslikku sõna ja mõned peakatted. Kõigile võistkondadele anti 15. minutit ettevalmistamiseks. Etteasted tulid põnevad ja naljakad.

Päeva lõpetasime just dance-ga. See tegevus on Juurikaru klubi liikmete Grethel Rullingo, Anna-Lorette Leetbergi, Linell Ranna, Isabella Bobrovski, Evelyn Tiismaa, Karola Tõnsing ja Caroliina Haava lemmiktegevus.

Aitäh, armsad sõbrad! Aitäh Noorteühing Pärnumaa 4H juhile, klubi „Kärmed Tootsikad“ juhendajale Inga Raudsepale ja klubi „Eidapere Edukad“ juhendajale Maarja Sepale, et meie vahva reedeõhtu meeldejäavaks tegite!

Uudissõnad: saspa, uksekass ja armavih

LII TÕNISMANN

Juurikaru põhikooli inglise keele õpetaja

Ettevalmistused algasid Petersonide pere Kristjan Jaagu sünnimise päevast paar-kolm päeva varem, kui Juurikaru põhikoolis kuulutati välja sõnaus.

Nimelt arvas õpetaja Talvi, et eesti keeles on sõnu vähe ja neid võiks ise juurde mõelda. Sõnu sai klepsupaberile kirja panna ja roosa paberkeele peale kinni vajutada kuni 14. märtsini, mil tähistasime emakeelepäeva. Seejärel tuli sõnause asemele sõnauss: koguneti muusikaklassi ja murti kahestes võistkondades pead eesti keele õpetaja Talvi koostatud usja lülimõistatuse kallal, mille lahendamiseks võis teavet otsida internetist – trüki Google'i otsiaknasse näiteks eki.ee ning sinu päralt on ÕS, EKSS ja paljud teised targad sõnaraamatud. Kiiremaid ootas auhind, millele vihjas ka lahendus „kes ees, see mees“.

Teistest ette jõudnud meesteks osutusid Tanel ja Harles IX klassist. Peaaegu sama palju kogusid lülimõistatuse lahenduse eest punkte ka Andro, Alo ja Markus VIII klassist ning Liisbet ja Meribel VII klas-

sist. Vastukaaluks kolm päeva kestnud sõnausele, mille mõte oli uute sõnade tekitamine, nuputati emakeelepäeval ka vanade ja unustusse vajunud sõnade tähendusi. Polegi nii lihtne ära arvata, kas pajakook on pannkoogi moodi väike leivake või hoopis puust konks, millega keedunõu kolde kohale riputati. Vanal heal ajal oli söim loomade toiduküna, kakk keedetud punutud kalapüünis.

Selgeks sai kõik ja meelde ei jäänud midagi. Võistkondliku nutikusega paistsid silma Theodor Veitmaa ja Ragnar Holm (IX kl), Andro Kurg, Alo Uulimaa ja Markus Kollo (VIII kl) ning Harles Pank ja Tanel Lehtpuu (IX kl).

Samal ajal näitasid algklassid oma oskuseid ilusa käekirjaga kirjutamises. Kuna kõik õpetaja Helbe ja Sirje õpilased olid väga püüdlid, siis oli parimate väljaselgitamisega päris tegu. Lõpuks osutusid võitjateks Lille Ly Sepp (I kl), Grit

Grinenko (II kl), Anna-Lorette Leetberg ja Gregor Grinenko (III kl) ning Agnes Juro (IV kl). Kaunid kirjatööd pandi välja raamatukokku kõikide vaatamiseks.

IV klass kirjutas emakeelepäeva puhul ka jutukesi. Agnes Juro põnevuslugu tuli nii pikk ja haarav, et loodame siit lausa järgejuttu. Igatahes katkes see just kõige magusama koha pealt, kui ... Aga ei, ei räägi välja ning saate seda märtiskuu valla lehe veerult oma silmaga lugeda. Agnes oskas oma emakeelest väga ilusasti kirjutada ka inglise keeles, et ka need, kes meie keelt ei oska, võiksid eesti keele ilust aimu saada.

Vanemates kooliastmetes selgusid ka magusamad maiuspalad õpetaja Talvi ärgitatud omaloominguliste sõnade võistlusest. Õpilased paistsid silma aktiivsusega, kõige rohkem töid sõnu Meribel (VII kl), Eliisabet (V kl), Karel (II kl). Nii mõnedki sõnad olid loomult leiutised: kole-sõnade kategoorias pälvis

võidu Mirell (II kl) vahva sõnaga oksekass – kassikujuline oksekott. Lennufirmad, tähelepanu! Võtke tootmise! Või tahveltõuks, tulesaabas ja libliktuulelohe, mille geniaalsus seisneb selles, et kohe on aru saada, mida sellise asjaga peale hakata. Soovitati ka selliseid tegelasi nagu värviline koer (=koer, kes vahetab ise värve), lapsepõlve meelde tuletamise masin ja hunt, kes annab šokolaadi. Käepärase sõna leiutas tubli Liandra (likk=liha) ja lisas korraliku näite: võtke likki ka! Esile tõstatud said saspa=sassis pea (autoriks Meribel), rutsik=sularaha (Tanel), kuinak=kui hakkad magama jääma (Hendri, VI kl), lotamaatika=lõõtsõpetus+matemaatika (Marianne, VI kl). Eredalt kerkis silme ette Lille Ly pakutud uksekass (kass, kes tahab kogu aeg uksest sisse ja välja kõndida) ja paljusid hingekeeli puudutas Meribel (VII kl) sõnaga armavih: armastama ja vihkama samal ajal.

Aitäh, tublid sõnamõtled! Lille Ly Sepp, Mirell Merimaa, Karel Saar, Keily Juss, Marten Helü, Agnes Juro, Kevin Adamberg, Christian-Robin Rogenbaum, Liandra Kala, Eliisabet Kask, Karel Kimmel, Hendri Adamberg, Marianne Madisson, Rander Verner Rullingo, Liisbet Käärson,

Meribel Kõuts ja Tanel Lehtpuu! Õpetaja Talvi käest said kiita ka direktor Eha, kes mõtles välja sõnad lennupidu, juuriklane ja juupur (lõpupidu, Juurikaru õpilane ja usin õpilane), õpetaja Ellen (ruupsima=luristama, näiteks: ära ruupsi!), raamatukogutöötaja Laine (pügar või niitur=muruniiduk) ja õpetaja Lii (Õ-särk=öösärk). Saime teada, et õpetaja Estril on kodus mutipüksid (sametpehmed nagu mullamuti nahk). Ja

nagu selgus, hoidis mõni taibu küünalt vaka all – õpetaja Sirje tunnistas alles pärast võistluse lõppu üles, et mõtles välja vabu ja kobu. Need on ju väga head sõnad! Kindlasti arvasite juba ära, mis need on! Kas sõber oli ka kobu peal? Kas vabu tuleb veel teiselegi ringile? Muidugi – koolibuss ja valla buss. Võtame tarvitusele! Soovime, et armas eesti keel tooks meile kõikidele palju kasutamist, leiutamist ja äratundmisrõõmu!

Seiklus vanas majas

AGNES JURO

Juurikaru põhikooli
4. klassi õpilane

Oli suvevaheaeg ja õues oli palav, nii palav, et enamik inimesi olid rannas või istusid kodus ja jahutasid ennast. Mina ja Oliivia olime raamatukogus ning plaanisime, mida suvel teha. Oliver ja Mark parandasid seni enda veepüsse. Me kõik olime endale teenitud taskuraha eest veepüssid ostnud. Kavatsesime minna jäätist ostma. Meil oli ainult 15 minutit aega, et plaanitud kohas kokku saada ning pidime liikuma hakkama. Mina ja Oliivia sõitsime jalgratastega, värvilised veepüssid taskus.

Kui kohale jõudsime, siis poisid olid juba seal ning ootasid meid. Pärast jäätiste söömist kavatsesime veesõda mängida, aga me kõik olime siia tulles veepüssid tühjaks lasknud, nii et otsustasime minna poe ees oleva purskaevu juurde. Kui me olime sinna jõudnud ja püssid vett täis pannud ja poest mõningaid suupisteid ostnud, hakkasime pargi poole liikuma. Me teadsime, et kui pargini tahame jõuda, siis peame vanast hallitanud Alberti majast mööda minema. Seda kutsuti niimoodi, sest maja eelmise omaniku nimi oli Albert. Kõik kartsid seda maja, sest sealt seest oli häält kuulnud ja nähtud asju lii-

kumas. Ma ei olnud ise midagi näinud, aga kartsin seda maja ikkagi. Järsku Oliivia hüüatas: "Mis te arvate, kui me läheks ja vaataks, mis selles vanas majas on!?" Me algul kahtlesime, aga peagi nõustusime ning leppisime selle maja ees kokku saada.

Läksime koju. Kell oli alles 5.30 õhtul, nii et meil oli aega valmistumiseks ja puhkamiseks. Ma hakkasin vajalikke asju pakkima, näiteks taskulampe, kindaid, vett jne. Kui asjad said valmis pandud hakkasin toitu tegema, et meil midagi süüa oleks. Ma pakkisin pannkooke ja võileibu, kuni kell oligi 6.50 ning pidin minema hakkama. Kui olime kohale jõudnud, siis võtsime taskulambid kätte ja hakkasime maja poole liikuma. Õues oli soe, nii et võisime õhukesti riideid kanda. Ma kandsin käekella ka igaks juhuks, et me teaks, millal on aeg koju minna. Kui ma vaatasin üles, olid mu sõbrad juba ukse juures ja ootasid mind. Ma lippasin nende juurde ja avasime ukse. Olime natukene üllatunud, et uks oli ikka veel lukust lahti, aga me ei pööranud sellele palju tähelepanu ning läksime sisse. Seal oli pime, kõrge ja tolmune ... Igal pool olid ämblikuniidid ning külmavärinad tulid peale, kui tuul liikus meist

läbi. Hakkasime ringi uurima ning läksime koridorist edasi, kuni jõudsime ukseavadeni. Nõustusime eraldi ruumidesse minema ning nii me tegimegi. Oliivia läks väikesesse majas olevasse raamatukokku. Oliver läks trepist üles magamistuppa ning Mark läks kööki. Mina läksin elutuppa. Isegi kui see maja oli vana ja lagunenud, oli see elutuba päris kena. Diivani ees oli kamin ja selle kõrval vana telekas. Diivani taga olid raamaturiidid. Diivani peal olid kuldsead padjad. Diivan ise oli tumepruun, koos tugi- toolidega selle kõrval. Maas oli vanaaegse mustriga vaip, seinte peal olid loomapeade topised ja vana pumppüss, mida oli jahtimiseks kasutatud. Vasakul pool diivanit oli ühest naisest pilt. See pilt nägi veider välja ja tundus nagu see daam jõllitaks mind, nii et ma jäin pilti uurima, kuni keegi pani käe mu õlale. Ma võpatasin ja pöörasin kähku ringi, et vaadata kes seal on. See oli Mark, kes tuli mind teavitama, et Oliivia oli midagi raamatutoast leidnud ja ta tahtis seda meile kõigile näidata. Järgnesin Markile Oliivia juurde. Oliivia ja Oliver ootasid meid raamatukogutoas. "Mille sa siis leidsid?" küsis Mark Oliivalt. Oliivia silmitses raamatut ja peagi hüüatas: "Vana Alberti sugupuura-

mat!" Ta avas raamatu ja vaatas üllatunud näoga sisse "Võti?" lausus ta. "Mida me peaks peale hakkama võtme, kui me ei tea kuhu see sobib?" küsis Oliver tuppa tulles ja me jäime teda vaatama. Heitsin enda pilgu korra ruumi tagaosas olevale nurgale, kus vari oli ja vaatasin uuesti Oliveri poole: "Kas sa ei olnud just selles nurgas?" küsisin, aga ta noogutas eitavalt ja ütles: "Äkki teile tundus, ma olin kogu aeg üleval korrusel. Mis võtme te leidsite?" Mark toetus ühele raamaturiidile ja ütles: "Me ei tea millele ..." ta lause katkes, sest poiss vajus koos raamaturiidile - "Ai!" hüüatas ta, tõusis hetke pärast üles ja pühkis riided tolmust puhtaks.

Nihkunud raamaturiidid tagant oli näha ust. Oliivia võttis võtme ja pani raamatu tagasi, meie lükkasime raamaturiidid ukse eest ära. Pidime ettevaatlikud olema, sest selle riidil peal olid paksud ja rasked raamatud. Lükkasime seda riidit, kuni kuulsin, et keegi hüüdis mu nime "Rosaalie, vaata ette!" see oli Oliivia. Tundsin, et keegi tõmbas mind järsku randmest ja ma kukkusin maha. Mu kõrval käis kõva pauk. Üks vana, paks kokaraamat oleks peaaegu mu pea peale kukkunud. Me saime riidil ukse eest ära ning Oliivia pani võtme ukseelukku ...

Kutsume koolitusele „Imelised aastad“

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus koostöös Tervise Arengu Instituudiga on lapsevanemate koolitusprogrammi „Imelised Aastad“ läbi viinud varasematel aastatel Vändra ja Pärnu-Jaagupi piirkonnas. Sel aastal on eesmärk seda koolitust pakkuda ka Tootsis ning koostöös Tootsi Lasteaed-alkkooliga see ka 2023. a sügisel õnnestub.

Koolitus „Imelised aastad“ on tõendus põhine vanemlusprogramm, kus arendatakse ja õpetatakse 2-8. aastaste laste vanematele vanemlike oskuseid, mille läbi paraneb lapse ja vanema vaheline suhe.

Koolitusel õpitakse:

- kuidas kehtestada tõhusalt piire ja reegleid
- kuidas last julgustada ja tunnustada
- kuidas õpetada last tugevate tunnetega toime tulema
- kuidas arendada last mängu abil
- kuidas lahendada konflikte
- kuidas tulla toime stressiga

Programmi kestvus on kokku 16 nädalat ning koolitajatega kohtutakse üks kord nädalas (2-2,5 h) **augustist kuni detsembrini 2023.**

Koolitusel vaadatakse videoklippe erinevatest suhtlemis olukordadest. Toimuvad arutelud ja gruppitööd, kus harjutatakse uute oskuste omandamist kahe kogenud koolitaja abiga.

Koolitus toimub Tootsi Lasteaed-Põhikoolis. Lastevanemate jaoks on koolitus tasuta.

Vallavalitsus tagab programmis osalejatele toitlustamise ja vajadusel lapsehoiuteenuse.

Eestis läbi viidud mõju-uuring näitas, et kui enne koolituse algust oli lapsevanemate hinnangul käitumisprobleeme 59% lastest, siis koolituse lõpuks oli see näitaja langenud 19%. Täpsemat infot programmi kohta saab veebilehelt <https://tarkvanem.ee/koolitused/imelised-aastad/>

Hea lapsevanem! Kui sa tunned koolituse vastu huvi, siis võta registreerumiseks või lisainfo saamiseks ühendust **Kerttu-Kaia Kesleriga, tel 5664 4562 või kirjutades kerttukaia.kesler@pparnumaa.ee**

Vallavanem kohtus Tootsi 4H noortega

EVA SOOSAAR

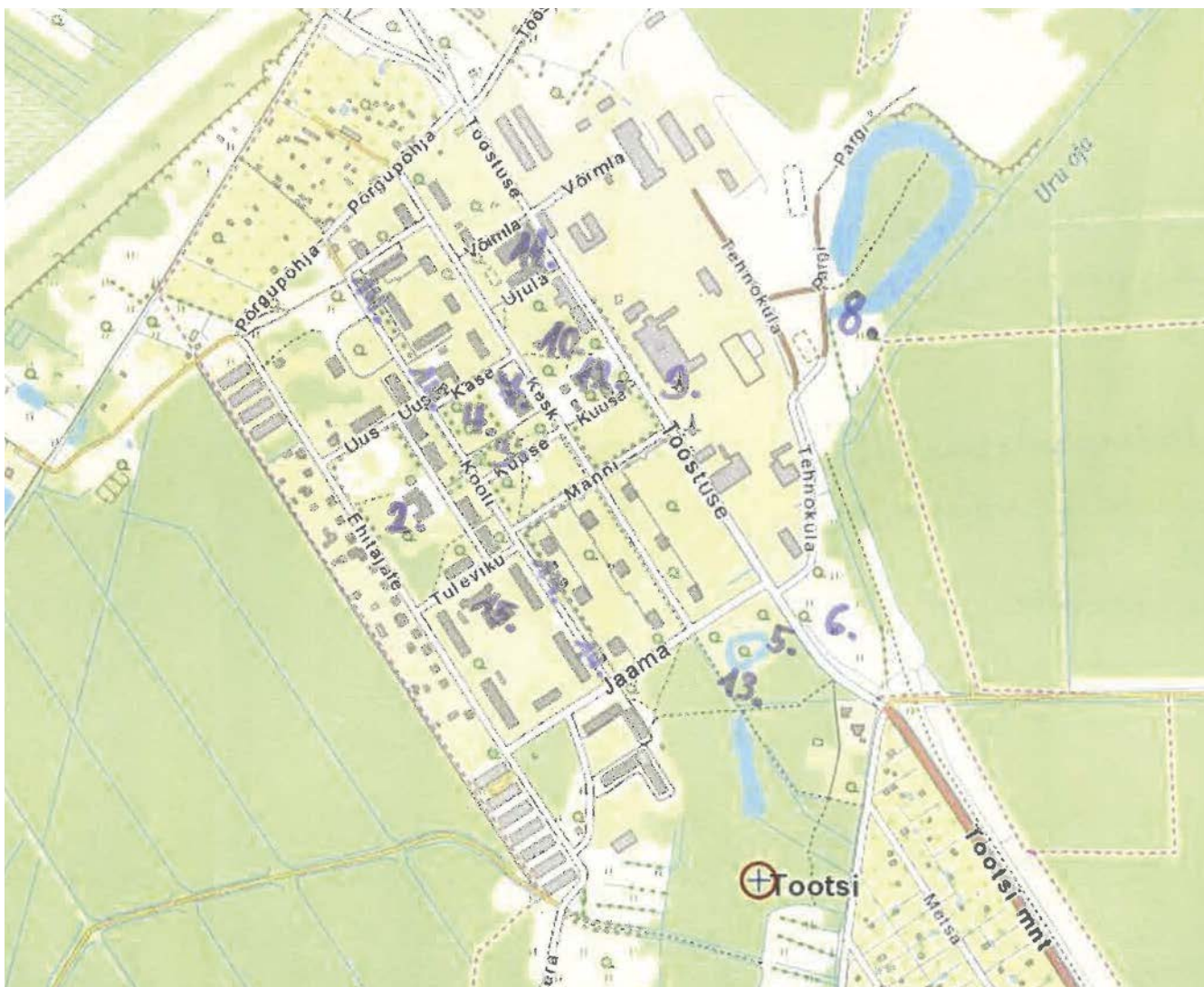
avalike suhete spetsialist

16. veebruaril kohtus vallavanem Aivar Mäe Tootsi 4H noortega. Arutati Tootsi tulevikuplaane ja valla juhtile anti kaasa omalt poolt kaart uuenduste ideedega.

Vallavanem Aivar Mäel on hea meel, et noored soovivad kaasa rääkida. "Meie noored on teadlikud, et Tootsis tulevad suured muudatused ja nad mõtleavad kaasa. Algul oli ideed suured, kuid kirja said kõik need mõtted, mis tundusid reaalselt ka teostatavad."

Tootsi 4H liikmed arutasid üheskoos, et mida võiks Tootsis tulevikus arendada ja märkisid kõik ka Tootsi alevi kaardi peale.

Vallavanem lisas: "Hea, et noored mõtlevad oma tuleviku peale. See tähendab, et nad näevad end tulevikus Tootsis. Käivad oma koolid läbi, harivad end ja tulevad kodukohta tagasi."

NOORTELT KOGUTUD IDEED:

1. Kapteni kiik hooldekodule
2. Väljõusaal Tootsi kooli taha
3. Uus karussell mänguväljakule
4. Kaubanduskeskus
5. Külakiik
6. Terminali tankla
7. Kohvik/restoran
8. Uued riietumisruumid ja uus hüppelaud Tootsi ujumiskohta
9. Siseseikluspark, põgenemistoad
10. Väliseikluspark
11. Spaahotell
12. Mängude maailm (mänguautomaadid)
13. Puhkemajad, pingid ja purskkaev
14. Pingid eakatele
15. Liikluslinnak lasteaiale

Vallatu veebruar Tootsi lasteaed-põhikoolis

INGA RAUDSEPP

Tootsi kooli noorsootöötaja

Liikumisaasta raames toimus Tootsi lasteaia 6.-10. veebruaril talispordinädal. Igal päeval tutvustati erinevaid talispordialasi. Nädal hiljem ehk 13.-17. veebruaril toimus liikumispäev ka meie koolis „Koolipere liikuma“.

Talispordinädala raames esmaspäeval kelgutati, teisipäeval uisutati, kolmapäeval suusutati, neljapäeval toimusid erinevad teatevõistlused ja reedel võeti kogu nädal kokku. Osalejatele jagati muidugi medaleid.

Kooli liikumispäeval „Koolipere liikuma“ üleskutse saime MTÜ Pärnumaa spordiliidult.

Esmaspäeval olid kõik

vahetunnid aktiivsed: keegel, piljard, pardipüük, pallide täpsusvisked, noolemäng, liikumine kuubikute järgi jne. Teisipäeval tantsis terve kool just dance video järgi. Kolmapäeval valmis video õues liikumisest. Vahva oli vaadata, kuidas lapsed liikusid koolist ujulasse. Neljapäeval toimus aktiivne ainetund. Esimene klass tantsis laulude saatel ja seejärel jäädvustas liikumise joonistades paberile. 8.- ja 9. klass liikusid õues Tootsi kaardi järgi. Emakeele tunnis lavastasid filmi „Apteeker Melchior“.

Külas käis ka vallavanem Aivar Mäe, kellele õpilasesindus andis üle Tootsi edendamise kaardi. Sellel oli hulgaliselt ideid, kuidas võiks Tootsi järgnevatel aastatel välja näha. Reedel valmis õpilasesindusel pla-

kat terve nädala tegemistest ning osaledes koolidevahelisel auhindade loomisel õnnestus meil ka olla väljavalitu. Liikumispäeval sisse põimisime ka sõbra-päeva, kus oli stiiliks punane ja roosa. Vahetundides sai otsida südameid, leida endale paariline ja teha foto mälestuseks. Sõbra-päeva pärastlõunal läksid aga kooli näiteringi ja õpilasesinduse noored külla lasteaia mudilastele. Ettekandele tuli mininäidend „Tere hommikust!“ Koos lauldi, tantsiti ja mängiti. Oli üliarmas kogemus. Nagu tellitult tuli 21. veebruariks paks lumi maha – tõeline vastlapäev. Liugu lasid nii väikesed kui ka suured. Lasteaed tegi liikumispäeva oma hoovis – köievedu lumes, kaika siktamine, rõngavise jne. Kool

alustas hommikul kell 8.00 teatevõistlusega. Pann koos pannkoogiga tuli kiiresti edasi anda. Vahetunide ajal maiustati minipannkooke moosiga ja vurritati kontidest tehtud vurridega. Kehalise kasvatusetunde möödus Sõmera mäel kelgutades. Ikka kellel pikim liug, sel ka pikad linad.

Veebruari võttis kokku Eesti Vabariigi aastapäev. Alustasime aktus-kontserdiga, jätkasime mälumänguga „Bubo-Junior“ ja päeva lõpetuseks kuulasime Eesti Kontserdi kontserdit „Klassikast rokini“ Tänu Vändra Tarbijate Ühistule ruumide eest.

Muidugi ei unustatud ka õppimist, sai käidud olümpiaadidel, Luuleprõmmil Pärnuski ning õpetajad said teadmisi ja kogemusi VR-prillide kasutamiseks.

Matk „Tere, kevad!“

INGA RAUDSEPP

Tootsi kooli noorsootöötaja

„Liikumisaasta raames võtsid Tootsi lasteaed-põhikooli nii lasteaia lapsed kui ka kooli õpilased ette matka.“

Mudilased liikusid Tootsi alevi piirides otsides esimesi kevade kuulutajaid.

Üles leiti nii lumikellukesed, märtsikellukesed, sinililled, lumekupud kui ka

lumeroosid. Luubiga uuriti mulda, sarapuu urbasid ja samblikke.

Kooli õpilased alustasid matka koos lasteaia eest ja suundusid Rahkamaa tee Viluvere poole. Koos matkati 6 kilomeetrit. Noorematele oli see päris suur katsumus. Matka lõpus oli õpilasi ja õpetajaid ootamas soe viiner, leib ja vesi.

Nüüd on liikumisaasta raames ootamas ees kevadine orienteerumismäng.

Jänese-aasta laulupäev Tootsi lasteaias

INGA RAUDSEPP
lasteaia muusikaõpetaja

21. märtsil toimus Tootsi lasteaia traditsiooniline laulupäev. Sel aastal toimus üritus juba kümnendat korda. Lisaks oli meil külas palju külalisi. Hiina-kalendri järgi on 2023. a jänese-aasta. Seega lauldigi sel päeval just jänkudest ja kiisudest.

Esmalt esinesid Tammiste lasteaia mudilased Aleksia Laptev, Lauren Peetson, Henri Martinson, Simon Raiesmaa ja Sofia Adriana Lätt koos õpetaja Marge Lumisaluga. Kõlasid laulud

„Metsajänkud“, „Väike jänese“ ja „Jänku hüppab“. Viimase lustaka laulu järgi sai ka koos rõõmsalt kaasa liikuda.

Järgmisena esitasid oma vallatu laulu „Tere hommikust!“ Kergu lasteaed-algkooli lapsed Kenneth Pärnoja, Sade Mäe ja Arabella Piits õpetaja Mariann Pärnoja juhendamisel. Lastele meeldib väga liikuda ning laulude vahele tantsisimegi tantsu „Kiisud keerutavad tantsu“.

Kolmandana astusid meie ette Vändra lasteaia laululapsed Hiie Kaja, Adele Hendrikson ja Sten Ale õpetaja Ene Pärnseina juhendamisel. Kõlasid laulud „Jänkurock“ ja „Jänkukeste

saunalaulu“. Vahepeal tuli end taas liigutada. Juba 10. a tantsime traditsiooniks saanud „Plaksulaulu“.

Neljandana astusid kõigi ette vapralt Tori lasteaia mudilased Rebeka Jürimäe, Nelemari Rõigas ja Mariel Tekko õpetaja Mariika Pähkel juhendamisel. Kõlasid laulud „Olen ilus jäneseplika“, „Jänkude tantsulaul“ ja „Edev jänku“. Enne veel kui Tootsi lasteaia lapsed laulma hakkasid, laulsime ja liikusime laulu „Jänesel on pikad kõrvad“ saatel. See meeldis kõigile väga!

Tootsi lasteaia vanema rühma lastest laulsid Desiree Elias, Annegret Vaarmann ja

Mia Reilend laulu „Kiisuke nii pehme, pai“. Noorema liitühema lastest Hatso Mäe, Emily Marder, Karl Uiibo ja Gerten Petrov esitasid laulu „Kiisuke“ õpetaja Inga Raudsepa juhendamisel.

Laulupäev lõpetati ühise tantsuga „Jänkuke“. Külalistele pakuti salatit ja saiakesi. Võeti ette ringkäik lasteaia rühmadesse ja oligi aeg selleks aastaks lahkumise, et kohtuda taas järgmisel aastal draakoni laulupäeval.

Täname südamest ürituse toetajaid Vändra Tarbijate Ühistust Gersti Konti, Eesti Pagarit, Terje Ivaskit, Silvia Põbot ja Põhja-Pärnumaa Vallavalitsust..

NALJAPÄEV Suurejõe Rahvamajas
Pühapäeval 2 aprillil
2023 kell 13.00
Laval Vändra sotsiaalmaja näitering ja
rahvamaja isetegevuslased

Meeleolumuusika
kapell **KRESSILT**

Tasuta

Info 5120893 Heldi

Salongiõhtu
Vändra Kultuurimajas
5. aprillil 2023 kell 19

AKUSTILISE KONTSERDIGA ESINEB JA JUTU RÄÄGIB
Vändrast pärit muusik Kaarel Kuusk koos
vokaalansambliga
Soulsome

KOHVIKUS PAKUTAKSE TEED, KOHVI JA KOHVIKKE HÕRGUTISI.
PILET KUNI 2. APRILLINI 15 €, ALATES 3. APRILLIST 18 €
VÄNDRA MÜSIKAKOOLI ÕPILASTELE 10 €/KOHAPEAL 12 €
PILETID EELMÜÜGIS KULTUURIMAJAS JA PILETIMAILMAS.
NBI KOHTADE ARV ON PIIRATUD!
KONTSERDI KOOLMÄPÄEV KONTSERDI KOOLMÄPÄEV

Üritustesari
TERVISE TEISIPÄEV

Aasta õde 2022 ja
vaimse tervise õde
Laura Oisalu

TÖÖSTRESS
&
LÄBIPÕLEMINE

APRILL
TEISIPÄEV | 18 | KELL 18.00
2023

VÄNDRA RAAMATUKOGU
kaminasaalis

**Vihmaveesüsteemide ja
katuseturvatoodete
paigaldus**

Info@vihmaveerennid.ee
Tel 527 1059

VIHMAVEERENNID
Liitevabad rennid kuni 50m

**OTSIN
KLIENDILE**

2-toal krt Pärnu-Jaagupis,
hind kuni 26 000 €

2-toal krt Tootsis,
hind kuni 20 000 €

Remonti vajavat maja
Põhja-Pärnumaa vallas,
hind kuni 52 000 €

maakler Priit Blande
tel 5850 9854, priit@estkv.ee

Tähelepanu!

Seoses vähese raamatukogu
küllastamisega muutuvad Pärnjõe
raamatukogu avamisajad

Pärnjõe raamatukogu on alates
1. aprillist avatud:
E, N kell 9.00-12.30 ja 13.00-18.00

Monika Jõemaa,
Põhja-Pärnumaa raamatukogu direktor
tel 5884 4686, raamatukogu@pparnumaa.ee

21. APRILL 2023

**PÄRNU-JAAGUPI
JÜRIÖÖJOOKS**

17.00 AVAMINE (staadionil)
17.30 - Eelkooliealiste laste ind. jooksud
I-IV klasside pendelteatejooks
18.30 - Teatejooks alevi tänavatel V-IX klass
ja kõik teised võistkonnad

Osalema on oodatud eelkooliealised jooksuhuvilised,
valla koolide klassikollektiivid, spordiklubid, vilistlased,
ettevõtted, külalisvõistkonnad, sõpruskonnad jt.

Registreerimine: hiljemalt 18. aprilliks 2023
spordikeskus@pparnumaa.ee või
spordikeskuse valvelauas

INFO: 53005663 Anne-Mai
JUHEND: WWW.PJSK.EE

LIIKUMISAUSTA 2023

TEADE

01.04.-02.04.2023 TOIMUB NAISKODUKAITSE
PATRULLVÕISTLUS, MILLE RAAMES ON NÄHA JALGSI JA
MASINATEL LIIKUMAS EESTI KAITSEVÄE VORMIS
OSAVÕTJAI. VÕISTLUS TOIMUB VÄNDRA JA MÄDARA
ÜMBRUSES. VÕISTLUSEL KASUTATAKSE
IMITATSIOONVAHENDITENA PAUKPADRUNEID.

LISAKS ON KÕIK HUUVILISED OODATUD KAASA ELAMA JA
VAATAMA LÕPUJOOKSU VÄNDRA PARGIS 02.04.
KELL 12.00-14.00

VÕRKPAJLITURNIIR
KOBÄPP 2023

Pärnu-Jaagupi spordihoones
Võistlevad kodu- ja naabervaldade võistkonnad
Pidu ja auasustamine kell 19.00 rahvamajas

22. aprill
kell 9.30

Juurikaru põhikool ootab avaldusi
1. klassi astumiseks

Avaldusi on võimalik esitada
kuni 31. maini 2023 e-posti teel
kool@juurikaru.edu.ee või koolis kohapeal

Kutsume kõiki kooliga tutvuma 11. aprillil kell 11.00

Täpsem info tel 4474 613 või 5348 3154 (direktor Eha Kuldkepp)

VÄNDRA AIANDUSSELTS ANNAB TEADA

Kutsume oma liikmeid aastakoosolekule,
Vändra raamatukogu kaminasaalis 20. aprillil kell 16

Ootame liikmeskonna aktiivset osavõttu ja
uusi inimesi aiandusseltsiga liituma.
Kogume 2023. aasta liikmemaksu.
Anname ülevaate möödunud aasta tegemistest ning
tutvustame 2023. aasta tööplaani.
Aiandusalaseid näpunäiteid ja soovitusi jagab Harri Poom.
Üldkoosolekul osalejaile väike üllatus!

Aiandusseltsi juhatus

**METSAMAAPINNA
ETTEVALMISTUS**

- külviks
- istutamiseks

mikk@metsaader.ee
5345 3698

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

18. aprill alates 10.00
PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJAS
Etteregistreerimine (kell 9-16)
telefonil 5323 2454

- *kuivasilmatest
- *silmarõhu mõõtmine
- *optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prilliootjale TASUTA!

KINO Vändra kultuurimajas

Pühapäev, 16. aprill
kell 14.00 „Super Mario“ (animatsioon)
kell 17.00 „Bariton Frakis (dokumentaal)
kell 19.00 „Apteeker Melchior. Timuka tütar“
(draama, krimi)

Pühapäev, 23. aprill
kell 17.00 „Apteeker Melchior. Timuka tütar“
(draama, krimi)
kell 19.00 „Kaunis Katastroof“ (romantika)

Pühapäev, 30. aprill
kell 14.00 „Rokikoer 3: Laululähing“
(animatsioon)
kell 17.00 „Kurviliste teede legendid“
(dokumentaal)
kell 19.00 „Apteeker Melchior. Timuka tütar“
(draama, krimi)

Kino pileti hind 5 €; õpilane, pensionär 4 €
Kinokavas võib tulla muudatusi!

Jälgi Vändra Kultuurimaja Facebooki või
valla kodulehte www.pparnumaa.ee

SÜNDMUSED Vändra kultuurimajas

APRILL 2023

5. aprillil kell 18.00 kontserdikolmapäev
Esineb ansambel „Soulsome“,
kaastegev Kaarel Kuusk
Avatud on kohvik.
Pilet kuni 2. aprillini 15 €, alates 3. aprillist 18 €,
(muusikakooli õpilastele 10 €, samal päeval 12 €)

9. aprillil kell 12.00 Oma Tantsu Päev
Esinevad Pärnu maakonna veteranide
tantsukollektiivid

19. aprillil kell 19.00
VAT Teatri etendus „Kauka jumal“.
Lavastaja Margo Teder
Näitlejad Indrek Taalmaa, Elina Reinold,
Karolin Jürise, Ago Soots ja Meelis Põdersoo.
Täispilet 19 €, sooduspilet 16 €

27. aprillil kell 18.00
seltskonnaklubi Elurõõm peoõhtu.
Külas „On üks teater“
Tantsuks mängib Joe Lumi
Osaluspanus 5 €

29. aprillil 50. Vändra Maraton

LÜDIGI SAAL

14. aprill 2023 Eesti armastuslaulude kontsert
Esinevad: Olav Ehala ja Nele-Liis Vaiksoo

Kontsertide algusaeg **kell 19.00**
Täispilet 20 € Õpilane, tudeng, pensionär 15 €
Lisainfo: www.vandrakultuurimaja.ee

HOONETE SOOJUSTAMINE
PUISTEVILLAGA

5016689
WWW.PUISTEMEES.EE

Compressport kutsub

50. VÄNDRA MARATON
29.04.2023 kell 11 · Vändra staadion · www.mispo.ee

Medal, diplom, supp, saun 16km/8km lõpetajatele
Compressport akupunktuur jooksusokid 42/21 km lõpetajatele

KARTULI MÜÜK

ADRETTA JA JÕGEVA KOLLANE
☎ 508 6112, ALLAN

Suvise aia kujundamine algab täna!

Erilised hillesibulad leiad kauplustest!

Alates 0.35€

Maarhvi Pood

MITMESUGUST

Ostan **nõukaaja esemeid**: portselanist, klaasist nõud ja vaasid, keraamika, kunst, heliplaadid, raamatud, mänguasjad, mudelautod, hõbe jne. **Tel 5803 0458**

Pakume erinevaid lahendusi **hoonete ja majade ehitusel**: kortermajade renoveerimine, katuse-, fassaadi-, üldehitus ja viimistlustööd.
+372 5352 9476, mehitus@gmail.com

Müüa hobusesõnnik turbaga. Allapanuks on TURVAS! Sõnnik on pakitud 100L kottidesse. Koti hind 3€ Asukoht Suurejõe küla. **Tel 516 1296**

Pakume erinevaid lahendusi **hoonete ja majade ehitusel**: kortermajade renoveerimine, katuse-, fassaadi-, üldehitus ja viimistlustööd.
+372 5352 9476, mehitus@gmail.com

Müüa hobusesõnnik turbaga. Allapanuks on TURVAS! Sõnnik on pakitud 100L kottidesse. Koti hind 3€ Asukoht Suurejõe küla. **Tel 516 1296**

Alates 3. aprillist on avatud **Põder Luule loodusfotode näitus** Vändra kultuurimajas.

Kohvik Koduköök pakub **catering, peo- ja peielaua teenuseid**. Asume Vändra Tervishoiukeskuses.
Küsi pakkumist **tel 5678 2877** (Kelli)

Pärnu-Jaagupi Rahvamajas

26. aprillil kell 14.00 toimub Pärnu-Jaagupi Rahvamajas **Karmoška semude avalik lugude salvestamine**. Kõik on oodatud publikusse!

Võtan vastu tellimusi toidukartulitele.

Kojuvedu.

Tel 52 05 578 Silver

Vändra õigeusu kirikus

16. aprill kell 13.00 ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS

Vändra Martini kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11

7. aprill kell 11.00 Suure Reede jumalateenistus

9. aprill kell 11.00 1. ülestõusmispüha jumalateenistus

Kaasa teenib koguduse naiskoor

Õpetaja Ants Kivilo tel 5396 0574

Pärnu-Jakobi kirikus

2. aprill kell 14.00 Palmipuudepüha jumalateenistus armulauaga

6. aprill kell 14.00 Suure Neljapäeva jumalateenistus armulauaga

7. aprill kell 14.00 Suure Reede ristitee palvus

9. aprill kell 14.00 Ülestõusmispüha jumalateenistus armulauaga

16. aprill kell 14.00 Jumalateenistus armulauaga

23. aprill kell 14.00 Jumalateenistus armulauaga

30. aprill kell 14.00 Jumalateenistus armulauaga

Koguduse kantselei avatud K,N kell 10-16
Hingehoidja vastuvõtt eelregistreerimisega R kell 10-16 (tel 5645 4310)

Koguduse a/a SEB EE38 1010 9020 1402 0009
Koos hoiame kiriku avatuna!

Südamlik kaastunne lähedastele

TOOMAS KARU

kaotuse puhul.

Korteriühistu Pargi

Sügav kaastunne

Maie Laasile

perega nende leinas.

Maire, Riina, Lii, Endla, Tanja, Sirje, Mari ja Eelika

Seal kus sulgub eluraamat, Algab mälestuste maa ...

ELLEN KAARLIMÄE

Mälestame abivalmit ja südamlikku naabrinaist ning avaldame kaastunnet tütar Reedale.

Aire ja Aive, Aluste külast

Võõrsil katkes elurada, algab mälestuste maa ...

Südamlik kaastunne Maie Laasile perega

MART LAAS'i

kaotuse puhul.

Juta, Rein, Eevi, Mare, Olev, Evi ja Kalju

Hoian Sind oma mälestustes ...

Kallist venda

ALBERT TEPPAND'it
25.04.1922 - 23.03.2023

leinab sügavas kurbuses öde Naima.

Siiras kaastunne Lembitule perega isa, vanaisa ja vanavanaisa surma puhul.

Mälestus õrn Sinust hinge jääb helge ja hea. Meie mõtetes püsib Sa üha, elad edasi meie seas.

Mälestame rõõmsameelset klassikaaslast

MARJE MANGUSSON'i

Siiras kaastunne lähedastele.

Vändra Keskkooli 40. lend

Mälestame

JÜRI NÄRJUSSOO 13.04.1934-14.03.2023	AINO KEPPI 31.03.1934-19.02.2023
AADU KRAPIVIN 13.01.1949-11.03.2023	MARGAREETA RINGMETS 04.01.1939-23.02.2023
HILLAR ALLAS 19.09.1962-27.02.2023	ELLEN KAARLIMÄE 06.01.1940-27.02.2023
AHTO LIND 23.03.1964-07.03.2023	VILJA KOLD 07.09.1941-08.03.2023
TOOMAS KARU 12.02.1966-14.03.2023	MARJE MANGUSSON 14.06.1949-22.02.2023

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

MÄRTSIKU SÜNNIPÄEVAD:

AINO NEILINN	18.03	97
LJUBOMIRA PÕBO	19.03	96
LUISE KUKK	22.03	94
LAIN PÄRNOJA	12.03	93
ENDEL KIVISSAAR	30.03	93
MILVI PILL	16.03	91
ELVERA PIHLAK	10.03	85
KOIT PALM	17.03	85
TIIU VAHER	18.03	85
MARET RAID	19.03	85
ILME ENNO	22.03	85
MEEDI ILBI	25.03	85
TIIU REINVELT	6.03	80
RUTT OTT	6.03	80
ELLE KLAAR	6.03	80
MARTIN TÕNSING	17.03	80
AINO LEHTMÄE	25.03	80
EEVI VÄLJAMÄE	30.03	75
MARJU SIMSON	8.03	75
JAAK TAMMENIIT	10.03	75
HELLE PÄRNOJA	10.03	75
ATS PULK	12.03	75
MAIVE KANTS	15.03	75
TIIU TEKKE	18.03	75
MADIS TEDER	21.03	75
MAIE JÕULU	23.03	75
KARL KÖSTER	25.03	75
VELLO KONT	26.03	75
MARIKA KIPPER	6.03	70
ALFRED ELLERMAA	8.03	70
LAIN KIRSIPUU	10.03	70
AIME TOOME	19.03	70
JAAN LUBERG	22.03	70
LEILI PÄRNIK	30.03	70
VELLI RANNASTE	31.03	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Kristi Nurk ja Kristjan Tamm perre sündis
7. veebruaril tütar **Roosi Tamm**.

Silva ja Kuuno Pilv perre sündis
12. veebruaril tütar **Gateriine-Nataly Pilv**.

Anneliis Teearu ja Tanel Kivest perre sündisid
16. veebruaril tütar **Anneriin Annette Kivest** ja
poeg **Sten Andero Kivest**.

Marleen Ilisson ja Jürgen Kalmus perre sündis
17. veebruaril poeg **Kendrik Kalmus**.

Katre Tilga ja Arti Västriku perre sündis
21. veebruaril tütar **Annika Västriku**.

Anette ja Marko Ossep perre sündis 3. märtsil
tütar **Brianna Ossep**.

Lisell Valk ja Rait Tiismaa perre sündis 3. märtsil
poeg **Kener Tiismaa**.

Kaie ja Jaan Miidu perre sündis 4. märtsil
tütar **Kiara Miidu**.

VALLA TEATAJA

Hind 0,50 €

Põhja-Pärnumaa valla väljaanne.

Reklaame, teateid ja kaastöid ootame iga kuu
20. kuupäevaks e-postile ajaleht@pparnumaa.ee

Vajadusel on toimetusel õigus kaastöid lühendada ja
sõnastust redigeerida.

Kujundus-küljendus: Arma Koidu, valla lehe toimetaja
Trükk: Hansaprint OÜ, www.hansaprint.ee

Pärnumaa Harrastusteatri Päev

Pärnu-Jaagupi Rahvamajas 7. aprillil

KAVA

12.00 "Seitsme maa ja mere taga" Jõesuu
Külateater ja Teater TRET ühistöö

13.30 "Rootsi onu ehk ka vaesed naeravad"
Pärnu-Jaagupi Aleviteater Rändtirtsud

15.30 "Vahetuskaup" Jõesuu Külateater

16.35 "Naised saunas rääkisid" külalistrupp
Sõbra-Vägi

Kõik on oodatud teatrisse!
Päevapilet maksab 5 eurot
Tule naudi päeva täis teatrit
Lisainfo telefonil 5885 5662 Gerda

Pärnu-Jaagupi Rahvamajas

VABA LAVA

11.
aprillil
kell 18.00

Tule kuula, laula
ja tantsi kaasa!

Võta pill ühes!

Vändra Kultuurimajas 19. aprillil kell 19.00

KAUKA JUMAL

MONEY MEEST EI RIKU

Autor: August Kitzberg / Lavastaja: Margo Teder / Dramaturg: Mihkel Seeder /
Kunstnik: Pille Jänes / Hällilooja: Ann-Lisett Rebane / Valguskunstnik: Sander Põllu /
Osades: Indrek Taalmaa, Elina Reinold, Karolin Jürise, Ago Soots, Meelis Põdersoo

Piletid hinnaga 19/16 € müügil Piletimaailmas ja Vändra Kultuurimajas

Pärnu-Jaagupi
Rahvamajas
12. aprillil kell 19.00

Vestlusõhtu Anne Veesaarega

Räägime ÕNNE,
elu ja armastuse
teemadel

Pilet 12 eurot
Uksed avame kell 18.00
Avatud kohvik

Lisainfo
tel. 5885 5662
Gerda

L. KOIDULALE PÜHENDATUD KEVADKONTSERT

Pühapäeval 23 aprillil 2023
kell 15.00

Suurejõe Rahvamajas

Eeskava pakuvad rahvamaja
lauluansamblid ja näitering

Info tel 5120893 Heidi

Tasuta

Vändra Kultuurimajas

Seltskonnaklubi "Elurõõm"

Peoõhtu

27. aprillil
kell 18.00

Laval "On 1 teater"

Tantsuks mängib
Joe Lumi

Osaluspanus 5 €